

ALÞJÓÐLEGUR REIKNINGSSKILASTADALI, IFRS-staðall 10

Samstæðureikningsskil

MARKMIÐ

- 1 Markmiðið með þessum IFRS-staðli er að koma á meginreglum um framsetningu og gerð samstæðureikningsskila þegar eining hefur yfirráð yfir einni eða fleiri einingum.

Uppfylling markmiðs

- 2 Í því skyni að uppfylla markmiðið í 1. lið felur þessi IFRS-staðall í sér:
- kröfu um að eining (*móðurfélagið*) sem hefur yfirráð yfir einni eða fleiri einingum (*dótturfélög*) leggi fram samstæðureikningsskil,
 - skilgreiningu á meginreglunni um *yfirráð* og fastsetur yfirráð sem grundvöll samstæðu,
 - lýsingu á því hvernig skal beita meginreglunni um yfirráð til að greina hvort fjárfestir hefur yfirráð yfir félagi sem fjárfest er í og skuli því taka félagið sem fjárfest er í með í samstæðureikningsskil, og
 - kröfum um reikningsskil við gerð samstæðureikningsskila.
- 3 Í þessum IFRS-staðli er ekki fjallað um reikningsskilakröfur við sameiningu fyrirtækja og áhrif þeirra á samstæðu, þ.m.t. viðskiptavíld sem myndast við sameiningu fyrirtækja (sjá IFRS-staðal 3, *sameining fyrirtækja*).

GILDISSVIÐ

- 4 Eining sem er móðurfélag skal setja fram samstæðureikningsskil, þessi IFRS-staðall gildir um allar einingar, nema í eftirfarandi tilvikum:
- móðurfélag þarf ekki að leggja fram samstæðureikningsskil ef það uppfyllir öll eftirfarandi skilyrði:
 - það sé sjálft dótturfélag, sem er að öllu leyti í eigu eins móðurfélags eða er að hluta til í eigu annarrar einingar og annarra eigenda, þ.m.t. þeirra sem ekki hafa með öðrum hætti atkvæðisrétt og hafa fengið upplýsingar um og ekki andmælt því að móðurfélagið setji ekki fram samstæðureikningsskil,
 - að ekki séu höfð viðskipti með skulda- eða eiginfjárgæminga þess á almennum markaði (innlendum eða erlendum kauphöllum eða opnum tilboðsmarkaði, þ.m.t. stað- og svæðisbundnir markaðir),
 - það hafi ekki lagt inn né sé að leggja inn reikningsskil sín hjá verðbréfaeftirlitsstofnun eða annarri eftirlitsstofnun í þeim tilgangi að gefa út flokk verðbréfa á almennum markaði, og
 - að endanlega móðurfélagið eða eitthvert millistigsmóðurfélag fjárfestisins leggi fram samstæðureikningsskil, sem eru tiltæk almenningi og honum til afhota og fylgja IFRS-staðlum,
 - eftirlaunakerfi eða annað langtímarfiskjarakerfi sem IAS-staðall 19, *starfskjör* gildir um.

Yfirráð

- 5 Fjárfestir, án tillits til þess með hvaða hætti þátttaka hans er í einingu (félaginu sem fjárfest er í), skal ákvarða hvort hann er móðurfélag með því að meta hvort hann hafi yfirráð yfir félaginu sem fjárfest er í.
- 6 Fjárfestir hefur yfirráð yfir félagi sem fjárfest er í þegar hann ber áhættu, eða hefur réttinn til að njóta breytilegrar ávæxtunar vegna þátttöku sinnar í félaginu sem fjárfest er í og getur haft áhrif á þennan ávinning með valdi sínu yfir félaginu sem fjárfest er í.
- 7 Því hefur fjárfestir aðeins yfirráð yfir félagi sem fjárfest er í ef fjárfestirinn uppfyllir allt af eftirfarandi:
- hann hefur vald yfir félaginu sem fjárfest er í (sjá 10.–14. lið),
 - hann ber áhættu, eða hefur réttinn til að njóta breytilegrar ávæxtunar vegna þátttöku sinnar í félaginu sem fjárfest er í (sjá 15. og 16. lið), og

c) hann getur með valdi sínu yfir félaginu sem fjárfest er í haft áhrif á ávöxtun fjárfestisins af fjárfestingunni (sjá 17. og 18. lið).

- 8 Þegar fjárfestir leggur mat á það hvort hann hafi yfirráð yfir félagi sem fjárfest er í skal hann taka til athugunar alla málavexti og aðstæður. Fjárfestirinn skal endurmeta hvort hann hafi yfirráð yfir félagi sem fjárfest er í ef málavextir og aðstæður gefa til kynna breytingar á einum eða fleiri af þeim þrennum þáttum yfirráða sem tilgreindir eru í 7. lið (sjá liði B80–B85).
- 9 Tveir eða fleiri fjárfestar hafa sameiginleg yfirráð yfir félagi sem fjárfest er í ef þeir þurfa að vinna saman til að stýra viðkomandi starfsemi. Í slíkum tilvikum, þar sem enginn fjárfestir getur stýrt starfseminni án samvinnu hinna fjárfestanna, hefur enginn fjárfestir einn yfirráð yfir félaginu sem fjárfest er í. Hver og einn fjárfestir skal gera grein fyrir hagsmunum sínum í félaginu sem fjárfest er í, í samræmi við viðeigandi IFRS-staðla, s.s. IFRS-staðal 11, *sameiginlegt fyrirkomulag*, IAS-staðal 28, *fjárfestingar í hluteildarfélagum* og *samrekstri* eða IFRS-staðal 9, *fjármálageningar*.

Vald

- 10 Fjárfestir hefur vald yfir félagi sem fjárfest er í ef fjárfestirinn hefur gildandi réttindi sem veita honum núverandi getu til að stýra *viðeigandi starfsemi*, þ.e. starfsemi sem hefur veruleg áhrif á ávöxtun félagsins sem fjárfest er í.
- 11 Réttindi veita vald. Stundum getur mat á valdi verið einfalt, t.d. þegar vald yfir félagi sem fjárfest er í er fengið beint og eingöngu með atkvæðisréttinum sem fylgir eiginfjárgæmingum s.s. hlutabréfum, og unnt er að mieta það að teknu tilliti til atkvæðisréttar sem fylgir þessari hlutafjáreign. Í öðrum tilvikum er matið flóknara og krefst þess að tekið sé tillit til fleiri en eins þátta, t.d. ef vald er afleiðing einnar eða fleiri samningsbundinna skyldna.
- 12 Fjárfestir sem hefur núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi hefur vald jafnvel þótt réttindi hans til að stýra hafi ekki enn verið nýtt. Sönnun um að fjárfestir hafi stýrt viðeigandi starfsemi getur hjálpað til að ákvarða hvort fjárfestir hafi vald, en slík sönnunargögn skera í sjálftu sér ekki endanlega úr um það hvort fjárfestirinn hafi vald yfir félagi sem fjárfest er í.
- 13 Ef tveir eða fleiri fjárfestar hafa, hver um sig, gildandi réttindi sem veita þeim einhliða getu til að stýra mismunandi viðeigandi starfsemi hefur sá fjárfestir, sem hefur núverandi getu til að stýra þeirri starfsemi sem hefur mest áhrif á ávöxtun félagsins sem fjárfest er í, vald yfir félaginu sem fjárfest er í.
- 14 Fjárfestir getur haft vald yfir félagi sem fjárfest er í jafnvel þótt aðrar einingar hafi gildandi réttindi sem veita þeim núverandi réttindi til að taka þátt í stýringu á viðeigandi starfsemi, t.d. þegar önnur eining hefur *veruleg áhrif*. Fjárfestir sem aðeins hefur verndarréttindi skal þó ekki hafa vald yfir félagi sem fjárfest er í (sjá liði B26–B28) og hefur þar af leiðandi ekki yfirráð yfir félaginu sem fjárfest er í.

Ávöxtun

- 15 Fjárfestir ber áhættu, eða hefur réttinn til að njóta breytilegrar ávöxtunar vegna þátttöku í félagi sem fjárfest er í ef ávöxtun fjárfestisins af þátttöku er breytileg sem afleiðing af frammistöðu félagsins sem fjárfest er í. Ávöxtun fjárfestisins getur verið eingöngu jákvæð, eingöngu neikvæð eða bæði jákvæð og neikvæð.
- 16 Þrátt fyrir að einungis einn fjárfestir geti haft yfirráð yfir félagi sem fjárfest er í geta fleiri en einn aðili skipt á milli sín ávöxtun af félagi sem fjárfest er í. Sem dæmi geta eigendur hluta sem ekki eru ráðandi skipt á milli sín hagnaði eða útgreidslum félags sem fjárfest er í.

Tengsl á milli valds og ávöxtunar

- 17 Fjárfestir hefur yfirráð yfir félagi sem fjárfest er í ef fjárfestirinn hefur ekki aðeins vald yfir félaginu sem fjárfest er í og ber áhættu eða á rétt á breytilegri ávöxtun vegna þátttöku sinnar í félaginu sem fjárfest er í, heldur hefur einnig getu til að beita valdi sínu til að hafa áhrif á ávöxtun fjárfestisins af þátttöku sinni í félaginu sem fjárfest er í.
- 18 Af þeim sökum skal fjárfestir sem hefur ákvarðanatökuvald ákvarða hvort hann sé umbjóðandi eða umbodsaðili. Fjárfestir sem er umbodsaðili í samræmi við liði B58–B72 hefur ekki yfirráð yfir félagi sem fjárfest er í þegar hann nýtir ákvarðanatökurétt sem honum var fallinn.

REIKNINGSSKILAKRÖFUR

- 19 Mjóðurfélag skal gera samstæðureikningsskil og nota við það samræmdar reikningsskilaadferðir fyrir sams konar viðskipti og aðra atburði við sanibærilegar aðstæður.
- 20 Samstæðugerð félags sem fjárfest er í skal hefjast frá þeim degi sem fjárfestirinn nær yfirráðum yfir félaginu sem fjárfest er í og ljúka þegar fjárfestirinn missir yfirráð yfir félaginu sem fjárfest var í.

21 Í liðum B86–B93 eru settar fram leiðbeiningar um gerð samstæðureikningsskila.

Hlutur, sem ekki er ráðandi

22 Móðurfélag skal setja fram hluti sem ekki eru ráðandi innan eigin fjár í efnahagsreikningi samstæðunnar, aðgreinda frá eigin fé móðurfélagsins.

23 Breytingar á eignarhaldi móðurfélags á dótturfélagi, sem leiða ekki til taps móðurfélagsins á yfirláðum yfir dótturfélagi, eru viðskipti með eigið fé (þ.e. viðskipti við eigendur í hlutverki sínu sem eigendur).

24 Í liðum B94–B96 eru settar fram leiðbeiningar um færslu hluta sem ekki eru ráðandi í samstæðureikningsskilum.

Tap á yfirláðum

25 Ef móðurfélag tapar yfirláðum yfir dótturfélagi skal móðurfélagið:

- a) afskrá eignir og skuldir fyrrum dótturfélags úr samstæðuefnahagsreikningnum,
- b) færa allar fjárfestingar í fyrrum dótturfélagi, sem haldið er, á gangvirði ef yfirláð tapast og síðan færa þær ásamt öllum fjárhæðum sem það á inni hjá eða skuldar fyrrum dótturfélaginu í samræmi við viðeigandi IFRS-staðla. Það gangvirði telst vera gangvirði við upphafs færslu fjáreignar í samræmi við IFRS-staðal 9 eða, ef við á, kostnaður við upphafs færslu fjárfestingar í hluteildarfélagi eða samrekstri,
- c) færa hagnað eða tap í tengslum við tap á yfirláðum sem tengist fyrrum ráðandi hlut.

26 Í liðum B97–B99 eru settar fram leiðbeiningar um færslu vegna taps á yfirláðum.

Viðbætur A

Skilgreiningar á hugtökum.

Þessi viðbætur er óaðskiljanlegur hluti IFRS-staðalsins.

Samstæðureikningsskili	Reikningsskil samstæðu þar sem framsetning eigna, skulda, eigin fjár, tekna, gjalda og sjóðstreymis móðurfélags og dótturfélaga þess er eins og um eina efnahagslega einingu væri að ræða.
yfirláð yfir félagi sem fjárfest er í	Fjárfestir hefur yfirláð yfir félagi sem fjárfest er í þegar fjárfestir ber áhættu, eða hefur réttim til að njóta breytilegrar ávöxtunar vegna þátttöku sinnar í félaginu sem fjárfest er í og getur haft áhrif á þennan ávinning með valdi sínu yfir félaginu sem fjárfest er í.
sá sem tekur ákvarðanir	Eining með ákvarðanatökurétt sem er annaðhvort umbjóðandi eða umboðsaðili fyrir aðra aðila.
samstæða	Móðurfélag og dótturfélag þess.
hlutur sem ekki er ráðandi	Eigið fé í dótturfélagi sem ekki er, beint eða óbeint, í eigu móðurfélags.
móðurfélag	Eining sem hefur yfirláð yfir einni eða fleiri einingum.
vald	Gildandi réttindi sem veita núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi.
verndarréttindi	Réttindi sem eru til þess ætluð að vernda hagsmuni aðilans sem hefur þau réttindi án þess að veita viðkomandi aðila vald yfir einingunni sem þessi réttindi varða.
viðeigandi starfsemi	Að því er varðar þennan IFRS-staðal er viðeigandi starfsemi félagsins sem fjárfest er í sem hafa marktæk áhrif á ávöxtun félags sem fjárfest er í.
réttindi varðandi lausn	Réttindi til að svipta ákvarðanatökuaðila ákvarðanatökuvaldi.
dótturfélag	Eining sem er undir yfirláðum annarrar einingar.

Eftirfarandi hugtök eru skilgreind í IFRS-staðli 11, IFRS-staðli 12, *upplýsingagjöf um hagsmuni í öðrum einingum*, IAS-staðli 28 (eins og honum var breytt árið 2011) eða IAS-staðli 24, *upplýsingar um tengda aðila* og eru notuð í þessum IFRS-staðli með þeim merkingum sem tilgreindar eru í þeim IFRS-stöðlum:

- hlutdeildarfélag
- hagsmunir í öðrum einingum
- samrekstur
- lykilstarfsmenn í stjórnarstöðum
- tengdur aðili
- veruleg áhrif.

Viðbætur B

Leiðbeiningar um beitingu

Þessi viðbætur er óaðskiljanlegur hluti IFRS-staðalsins. Hann lýsir beitingu 1.-26. liðar og hefur sama gildi og aðrir hlutar IFRS-staðalsins.

- B1 Dæmin í þessum viðbæti lýsa ímynduðum stöðum. Þrátt fyrir að sumir þættir í dæmunum geti komið fyrir við raunverulegar aðstæður, skal meta alla málavexti og kringumstæður einstakra aðstæðna við beitingu IFRS-staðals 10.

MAT Á YFIRRÁÐUM

- B2 Til að ákvarða hvort fjárfestir hafi yfirráð yfir félaginu sem fjárfest er í skal fjárfestir meta hvort hann búi yfir öllu af eftirfarandi:
- a) vald yfir félaginu sem fjárfest er í,
 - b) ber áhættu, eða hefur réttinn til að njóta breytilegrar ávöxtunar vegna þátttöku sinnar í félaginu sem fjárfest er í, og
 - c) geti með valdi sínu yfir félaginu sem fjárfest er í haft áhrif á ávöxtun sína af fjárfestingunni.
- B3 Það getur hjálpað til við ákvörðun að taka tillit til eftirfarandi þátta:
- a) tilgangur og uppbygging félagsins sem fjárfest er í (sjá liði B5–B8),
 - b) hver viðeigandi starfsemi er og hvernig ákvarðanir um þessa starfsemi eru teknar (sjá liði B11–B13),
 - c) hvort réttindi fjárfestis veiti honum núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi (sjá liði B14–B54),
 - d) hvort fjárfestir beri áhættu, eða hafi rétt til að njóta, breytilegrar ávöxtunar vegna þátttöku sinnar í félaginu sem fjárfest er í (sjá liði B55–B57) og
 - e) hvort fjárfestir geti með valdi sínu yfir félaginu sem fjárfest er í haft áhrif á ávöxtun sína af fjárfestingunni (sjá liði B58–B72).
- B4 Þegar fjárfestir metur það hvort hann hafi yfirráð yfir félagi sem fjárfest er í skal hann taka til athugunar hvernig samband þess er við aðra aðila (sjá liði B73–B75).

Tilgangur og uppbygging félags sem fjárfest er í

- B5 Þegar fjárfestir metur það hvort hann hafi yfirráð yfir félagi sem fjárfest er í skal hann taka til athugunar tilgang og uppbyggingu félagsins sem fjárfest er í til að greina viðeigandi starfsemi, hvernig ákvarðanir um viðeigandi starfsemi eru teknar, hver hefur núverandi getu til að stýra þessari starfsemi og hver tekur við ávöxtun af þessari starfsemi.
- B6 Þegar tilgangur og uppbygging félags sem fjárfest er í er tekið til athugunar getur það verið skýrt að félagi sem fjárfest er í sé stýrt með eiginfjárgemingum sem veita handhafa þeirra hlutfallslegan atkvæðisrétt, t.d. almenna hluti í félagi sem fjárfest er í. Í slíku tilvikinu, ef ekki er um neitt annað fyrirkomulag að ræða sem breytir ákvarðanatöku, beinir matið á yfirráðum sjónum sínum að því hvaða aðili, ef einhver, geti nýtt atkvæðisrétt sem er nægilegur til að ákvarða rekstrar- og fjármögnunarstefnu félagsins sem fjárfest er í (sjá liði B34–B50). Í einfaldasta tilvikinu hefur fjárfestirinn sem ræður meirihluta þessa atkvæðisréttar, þegar ekki er um aðra þætti að ræða, yfirráð yfir félaginu sem fjárfest er í.

- B7 Til þess að ákvarða hvort fjárfestir hafi yfirráð yfir félagi sem fjárfest er í þegar um flóknari mál er að ræða getur verið nauðsynlegt að taka til athugunar alla eða suma þættina í lið B3.
- B8 Félag sem fjárfest er í getur verið byggt upp með þeim hætti að atkvæðisrétturinn er ekki veigamesti þátturinn við ákvörðun á því hver hefur yfirráð yfir félaginu sem fjárfest er í, t.d. ef atkvæðisréttur er aðeins í tengslum við stjórnsluverkefni og viðeigandi starfsemi er stýrt með samningsbundnu fyrirkomulagi. Í slíkum tilvikum skal fjárfestirinn, þegar hann tekur til athugunar tilgang og uppbyggingu félagsins sem fjárfest er í, einnig taka tillit til áhættu sem félagið sem fjárfest er í var ætlað að bera áhættu gagnvart, áhættu sem það var gert til að yfirfæra til aðilanna sem taka þátt í félaginu sem fjárfest er í og hvort fjárfestirinn beri áhættu gagnvart einhverjum þessara þátta. Athugun á áhættu tekur ekki aðeins til neikvæðrar áhættu heldur einnig til mögulegra jákvæðra áhrifa.

Vald

- B9 Til að hafa vald yfir félagi sem fjárfest er í þarf fjárfestir að hafa gildandi réttindi sem veita honum núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi. Í þeim tilgangi að leggja mat á vald skal aðeins taka til athugunar efnisleg réttindi og réttindi sem eru ekki verndandi (sjá liði B22–B28).
- B10 Ákvörðun þess efnis hvort fjárfestir hafi vald sem er háð viðeigandi starfsemi, hvernig ákvarðanir eru teknar um viðeigandi starfsemi og réttindi fjárfestis og annarra aðila í tengslum við félagið sem fjárfest er í.

Viðeigandi starfsemi og stýring á viðeigandi starfsemi

- B11 Í tilviki margra félaga sem fjárfest er í hefur breitt svið rekstrar- og fjármögnunarstarfsemi marktæk áhrif á ávöxtun þess. Dæmi um starfsemi sem, með hliðsjón af aðstæðum, getur verið viðeigandi starfsemi eru m.a., en takmarkast ekki við:
- a) sala og kaup á vöru eða þjónustu,
 - b) stjórnun fjárcigna á líftíma þeirra (þ.m.t. við vanskil),
 - c) val, yfirtaka eða sala eigna,
 - d) rannsóknir og þróun á nýjum afurðum eða ferlum og
 - e) ákvörðun á fjármögnunarskipulagi eða útvegun fjármagns.
- B12 Dæmi um ákvarðanir um viðeigandi starfsemi fela í sér en takmarkast ekki við:
- a) rekstrar- og fjármögnunarákvarðanir félagsins sem fjárfest er í, þ.m.t. fjárhagsáætlanir, og
 - b) tilnefning og laun lykilstarfsmanna í stjórnarstöðum hjá félaginu sem fjárfest er í eða þjónustuveitendur og uppsögn þjónustuveitingar eða starfa.
- B13 Við sumar aðstæður getur starfsemi, bæði fyrir og eftir tiltekna kringumstæður eða tiltekna atburði, verið viðeigandi starfsemi. Ef tveir eða fleiri fjárfestar hafa núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi og sú starfsemi fer fram á mismunandi tímum skulu fjárfestarnir ákveða hver fjárfestanna geti stýrt þeirri starfsemi sem hefur mest áhrif á ávöxtun í samræmi við meðferð samverkandi ákvarðanatökuréttinda (sjá 13. lið). Fjárfestarnir skulu endurskoða matið með tímanum ef viðeigandi málavextir eða aðstæður breytast.

Dæmi um beitingu

Dæmi I

Tveir fjárfestar stofna félag sem fjárfest er í til að þróa og markaðssetja vöru til lækninga. Einn fjárfestir ber ábyrgð á þróun og að fá stjórnslusamþykki fyrir vörunni til lækninga—í þeirri ábyrgð felst einhliða geta til að taka allar ákvarðanir í tengslum við þróun vörunnar og að fá stjórnslusamþykki. Þegar eftirlitsyrivaldið hefur samþykkt vöruna mun hinn fjárfestirinn framleiða og markaðssetja hana—sá fjárfestir hefur einhliða getu til að taka allar ákvarðanir um framleiðslu og markaðssetningu verkefnisins. Ef öll starfsemi—þróun og umsókn um stjórnslusamþykki auk framleiðslu og markaðssetningu vöru til lækninga—er viðeigandi starfsemi, skal hver fjárfestir ákveða hvort hann geti stýrt starfsemiinni sem hefur *mest* áhrif á ávöxtun félagsins sem fjárfest er í. Til samræmis við það þarf hver fjárfestir að taka til athugunar hvort þróun og umsókn um stjórnslusamþykki eða framleiðsla og markaðssetning vöru til lækninga sé sú starfsemi sem hefur *mest* áhrif á ávöxtun félagsins sem fjárfest er í og hvort hann geti stýrt þeirri starfsemi. Við ákvörðun á því hvaða fjárfestir hafi vald skulu fjárfestarnir taka til athugunar:

- a) tilgang og uppbyggingu félagsins sem fjárfest er í,

- b) þættina sem ákvarða hagnaðarhlutfallið, tekjur og virði félagsins sem fjárfest er í auk virði vörunnar til lækninga,
- c) áhrifin á ávöxtun félagsins sem fjárfest er í sem leiðir af ákvarðanatökuvaldi hvers fjárfestis að því er varðar þættina í b-lið, og
- d) áhættuna sem fjárfestamir bera gagnvart breytileika ávöxtunar.

Í þessu tiltekna dæmi skulu fjárfestamir einnig taka til athugunar:

- c) óvissuna varðandi, og það framtak sem þarf til að fá, stjórnsýslusamþykki (að teknu tilliti til sögu fjárfestisins að því er varðar að þróa og fá stjórnsýslusamþykki fyrir vörur til lækninga), og
- f) hver fjárfestanna stýrir vörunni til lækninga þegar þróunaráfanginn ber árangur.

Dæmi 2

Fjárfestingafélag (félag sem fjárfest er í) er stofnað og fjármagnað með skuldagerningi í eigu fjárfestis (skulda fjárfestirinn) og eigin fjárgæmingum í eigu nokkurra annarra fjárfesta. Eigin fjárhlutinn er til þess ætlaður að standa undir fyrsta tapinu og til að taka við eflirstandandi ávöxtun af félaginu sem fjárfest er í. Einn fjárfestanna sem leggur fram eigið fé og á 30% eigin fjár er einnig forstöðumaður eigna. Félagið sem fjárfest er í notar ágóða sinn til að kaupa safn fjáreigna og félagið sem fjárfest er í ber því útlánaáhættu í tengslum við möguleg vanskil á höfuðstól og vaxtagreiðslum af eignunum. Viðskiptin eru markaðssett fyrir skulda fjárfestinn sem fjárfesting sem ber lágmarkslánsáhættu í tengslum við möguleg vanskil eigna í eignasafninu vegna eðlis þessara eigna og vegna þess að eigin fjárhlutinn er ætlaður til þess að koma til móts við fyrsta tap félagsins sem fjárfest er í. Ávöxtun félagsins sem fjárfest er í verður fyrir verulegum áhrifum af stjórnun eignasafns félagsins sem fjárfest er í, þ.m.t. ákvarðanir um val, kaup og sölu eignanna í eignasafninu innan marka viðmiðunarreglna eignasafnsins og stýringar við vanskil einhverra eigna í eignasafninu. Öll þessi starfsemi er undir stjórn forstöðumanns eigna þar til vanskil eru orðin tilgreint hlutfall af virði eignasafns (þ.e. ef virði eignasafnsins er með heim hætti að eigin fjárhloti félagsins sem fjárfest er í er uppurinn). Frá þeim tíma tekur þriðji aðili, sem er fjárvörsluadili, við stjórn eignanna samkvæmt leiðbeiningum skulda fjárfestis. Stýring á eignasafni félags sem fjárfest er í telst vera víðeigandi starfsemi félagsins sem fjárfest er í. Forstöðumaður eigna getur stýrt víðeigandi starfsemi þar til eignir í vanskilum ná tilteknu hlutfalli af virði eignasafnsins; skulda fjárfestirinn getur stýrt víðeigandi starfsemi þegar virði vanskilacigna er unfram tilgreint hlutfall af virði eignasafnsins. Forstöðumaður eigna og skulda fjárfestirinn skulu hvor um sig ákveða hvort þeir geti stýrt starfseminni sem hefur *með* áhrif á ávöxtun félagsins sem fjárfest er í, þ.m.t. að teknu tilliti til tilgangs og uppbyggingar félagsins sem fjárfest er í auk áhættunnar sem hver aðili ber gagnvart breytileika ávöxtunar.

Réttindi sem veita fjárfesti vald yfir félagi sem fjárfest er í

- B14 Vald er afleiðing réttinda. Til að hafa vald yfir félagi sem fjárfest er í þarf fjárfestir að hafa gildandi réttindi sem veita fjárfestinum núverandi getu til að stýra víðeigandi starfsemi. Réttindin sem veita fjárfesti vald geta verið mismunandi á milli félaga sem fjárfest er í.
- B15 Dæmi um réttindi sem, annaðhvort hver fyrir sig eða í sameiningu, geta veitt fjárfesti vald eru m.a. en takmarkast ekki við:
 - a) réttindi í formi atkvæðisréttar (eða mögulegs atkvæðisréttar) félags sem fjárfest er í (sjá liði B34–B50),
 - b) réttindi til að tilnefna, endurskipa eða vikja úr störfum lykilstarfsmönnum í stjórnunarstöðum félags sem fjárfest er í sem hafa getu til að stýra víðeigandi starfsemi,
 - c) réttindi til að tilnefna eða vikja annarri ciningu frá sem stýrir víðeigandi starfsemi,
 - d) réttindi til að stýra félagi sem fjárfest er í til að eiga, eða beita neitunarvaldi varðandi, viðskipti í þágu fjárfestis og
 - e) önnur réttindi (svo sem ákvarðanatökuréttindi sem tilgreind eru í stjórnunarsamningi) sem veita handhafanum getu til að stýra víðeigandi starfsemi.
- B16 Almenn er það þannig þegar félag sem fjárfest er í stundar fjölbreytta rekstrar- og fjármögnunarstarfsemi, sem hefur marktæk áhrif á ávöxtun félagsins sem fjárfest er í, og þegar stöðugar efnislegar ákvarðanatöku er krafist að því er þessa starfsemi varðar, er það atkvæðisréttur eða sambærilegur réttur sem veitir fjárfesti vald, annaðhvort einn og sér eða ásamt öðru fyrirkomulagi.
- B17 Þegar atkvæðisréttur getur ekki haft veruleg áhrif á ávöxtun félags sem fjárfest er í, s.s. þegar atkvæðisréttur varðar aðeins stjórnsýsluverkefni og samningsbundin fyrirkomulag ákvarðar stefnu víðeigandi starfsemi, þarf

fjárfestirinn að meta viðkomandi samningsbundið fyrirkomulag til að ákvarða hvort það hafi réttindi sem eru næg til þess að hafa vald yfir félagi sem fjárfest er í. Til að ákvarða hvort fjárfestir hafi réttindi sem eru næg til þess að veita honum vald skal fjárfestirinn taka til athugunar tilgang og uppbyggingu félagsins sem fjárfest er í (sjá líði B5–B8) og kröfurnar sem gerðar eru í liðum B51–B54 ásamt liðum B18–B20.

- B18 Við sumar aðstæður getur reynt erfitt að ákvarða hvort réttindi fjárfestis séu næg til að veita honum valdheimild yfir félagi sem fjárfest er í. Við slíkar aðstæður skal fjárfestirinn, til að gera það kleift að meta vald, taka til athugunar vísbendingar þess efnis hvort hann hafi í reynd getu til að stýra viðeigandi starfsemi einhliða. Meðal annars er tekið tillit til eftirfarandi sem, ef það er gert í tengslum við réttindi fjárfestis og vísanna í liðum B19 og B20, getur gefið vísbendingar um að réttindi fjárfestis séu næg til að veita honum vald yfir félagi sem fjárfest er í:
- a) fjárfestirinn getur, án þess að hafa til þess samningsbundinn rétt, tilnefnt eða samþykkt lykilstarfsmenn í stjórnunarstöðum sem hafa getu til að stýra viðeigandi starfsemi,
 - b) fjárfestirinn getur, án þess að hafa til þess samningsbundinn rétt, stýrt félaginu sem fjárfest er í til að eiga, eða beita neitunarvaldi varðandi veruleg viðskipti í þágu fjárfestis,
 - c) fjárfestirinn getur ráðið annaðhvort tilnefningarferlinu við val á aðilum í stjórn félagsins sem fjárfest er í eða söfnun umboda frá öðrum handhöfsum atkvæðisréttar,
 - d) lykilstarfsmenn í stjórnunarstöðum í félagi sem fjárfest er í eru tengdir aðilar að því er varðar fjárfestinn (t.d. er forstjóri félagsins sem fjárfest er í og forstjóri fjárfestis einn og sami aðilinn),
 - e) meirihluti aðila stjórnar félagsins sem fjárfest er í eru aðilar tengdir fjárfestinum.
- B19 Stundum eru vísbendingar um að fjárfestir eigi í sérstöku sambandi við félagið sem fjárfest er í, sem gefa til kynna að fjárfestirinn hafi meira en hlutlausan áhuga á félaginu sem fjárfest er í. Ef um einstaka vísbendingu er að ræða, eða tiltekna samsetningu vísbendinga, þarf það ekki endilega að merkja að viðmiðanirnar varðandi vald séu uppfylltar. Ef áhuginn á félagi sem fjárfest er í er meiri en hlutlaus getur það þó verið vísbending um að fjárfestirinn hafi önnur tengd réttindi sem eru næg til að veita honum vald eða veita vísbendingu um að hann hafi vald yfir félagi sem fjárfest er í. Til dæmis getur eftirfarandi gefið til kynna að fjárfestirinn hafi meira en hlutlausan áhuga á félaginu sem fjárfest er í og, ásamt öðrum réttindum, gefið til kynna vald:
- a) lykilstarfsmenn í stjórnunarstöðum félagsins sem fjárfest er í, sem hafa getu til að stýra viðeigandi starfsemi, eru núverandi eða fyrrum starfsmenn fjárfestisins,
 - b) starfsemi félagsins sem fjárfest er í er háð fjárfestinum, s.s. við eftirfarandi aðstæður:
 - i. félagið sem fjárfest er í er háð því að fjárfestirinn fjármagni verulegan hluta starfsemi þess,
 - ii. fjárfestirinn ábyrgist verulegan hluta af skuldbindingum félagsins sem fjárfest er í,
 - iii. félagið sem fjárfest er í er háð fjárfestinum að því er varðar mikilvæga þjónustu, tækni, birgðir eða hráefni,
 - iv. fjárfestirinn hefur yfirráð yfir eignum s.s. leyfum eða vörumerkjum sem eru mikilvæg fyrir starfsemi félagsins sem fjárfest er í,
 - v. félagið sem fjárfest er í er háð fjárfestinum að því er varðar lykilstarfsmenn í stjórnunarstöðum, s.s. þegar starfsfólk fjárfestis býr yfir sérfræðisþekkingu á starfsemi félagsins sem fjárfest er í,
 - c) verulegur hluti af starfsemi félagsins sem fjárfest er í er annaðhvort í höndum fjárfestis eða er framkvæmd fyrir hönd hans,
 - d) áhættan sem fjárfestirinn ber gagnvart, eða réttindin til að njóta ávöxtun af, þátttöku sinni í félagi sem fjárfest er í er í röngu hlutfalli meiri en atkvæðisréttur hans eða önnur svipuð réttindi. Aðstæður geta til dæmis verið með þeim hætti að fjárfestir á rétt á, eða ber áhættu gagnvart, ávöxtun af félagi sem fjárfest er í en á minna en helming atkvæðisréttar félagsins sem fjárfest er í.
- B20 Þeim mun meiri áhættu sem fjárfestirinn ber gagnvart, eða rétt sem hann hefur varðandi, breytileika ávöxtunar af þátttöku í félaginu sem fjárfest er í þeim mun meiri er hvati fjárfestisins til að ná sér í réttindi sem eru næg til að veita honum vald. Ef fjárfestir ber mikla áhættu gagnvart breytileika ávöxtunar er það því vísbending um að fjárfestirinn hafi vald. Umfang áhættu sem fjárfestirinn ber er þó ekki í sjálflu sér ákvarðandi um það hvort fjárfestir hafi vald yfir félagi sem fjárfest er í.

B21 Ef þættirnir sem settir eru fram í lið B18 og visarnir sem settir eru fram í liðum B19 og B20 eru teknir til athugunar ásamt réttindum fjárfestis skal gefa vísbendingum um vald, sem lýst er í lið B18, meira vægi.

Efnisleg réttindi

B22 Fjárfestir tekur aðeins til athugunar efnisleg réttindi að því er varðar félag sem fjárfest er í (í eigu fjárfesta og annarra) er hann metur hvort hann búi yfir valdi. Til þess að réttindi séu efnisleg þarf handhafinn að hafa hagnýta getu til að neyta þeirra réttinda.

B23 Ákvörðun þess efnis hvort réttindi eru efnisleg þarf nast dómgreindar, með tilliti til allra málavaxta og aðstæðna. Þættir sem ber að taka til athugunar við þá ákvörðun eru m.a., en takmarkast ekki við:

- a) hvort um einhverjar hindranir sé að ræða (efnahagslegar eða annars konar) sem koma í veg fyrir að handhafi (eða handhafar) neyti réttindanna. Dæmi um slíkar hindranir fela í sér en takmarkast ekki við:
 - i. fjárhagsleg viðurlög og hvata sem myndu koma í veg fyrir (eða aftra) að handhafinn neyti réttinda sinna,
 - ii. nýtingarverð eða umreikningsverð sem myndar fjárhagslega hindrun sem myndi koma í veg fyrir (eða aftra) að handhafinn neyti réttinda sinna,
 - iii. skilmála og skilyrði sem gera það ólíklegt að réttindin verði nýtt, t.d. skilyrði sem setja þröngar takmarkanir á tímann þegar nýtingin getur farið fram,
 - iv. ef ekki er að finna skýra, réttmæta tilhögun í stofnskjölum félags sem fjárfest er í eða í gildandi lögum eða reglugerðum sem gera handhafa réttinda kleift að neyta réttinda sinna,
 - v. ef handhafi réttindanna getur ekki nálgast upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að neyta réttinda sinna,
 - vi. rekstrarhindranir eða hvatar sem myndu koma í veg fyrir (eða aftra) að handhafi neyti réttinda sinna (þ.e. ef ekki eru aðrir stjórnendur sem eru tilbúnir eða hæfir til að veita sérfræðisþjónustu eða veita þjónustuna og taka á sig aðra hagsmuni stjórnandans sem fyrir er),
 - vii. kröfur samkvæmt lögum eða reglum sem koma í veg fyrir að handhafinn neyti réttinda sinna (t.d. ef erlendur fjárfesti er bannað að neyta réttinda sinna),
- b) ef neyting réttinda krefst samkomulags eins eða fleiri aðila, eða ef réttindin eru í höndum eins eða fleiri aðila, hvort sem tilhögun er til staðar sem kveður á um að þessir aðilar, sem hafa hagnýta getu til að neyta réttinda sinna í sameiningu, ef þeir kjósa að gera það. Sé slík tilhögun ekki til staðar er það vísbending um að réttindin séu ekki efnisleg. Þeim mun fleiri aðila sem þarf til að samþykka neytingu réttinda, þeim mun ólíklegri er að þessi réttindi séu efnisleg. Þó getur stjórn, ef aðilar hennar eru óháðir þeim sem tekur ákvarðanir, þjónað sem gangvirkir fyrir nokkra fjárfesta sem gripa til sameiginlegra aðgerða til að neyta réttinda sinna. Þar af leiðandi eru réttindi varðandi lausn sem óháð stjórn getur neytt líklegri til að vera efnisleg heldur en ef mikill fjöldi fjárfesta gætu neytt þessara sömu réttinda hver í sínu lagi,
- c) hvort aðillinn eða aðilarnir sem á/eiga réttindin myndu hafa hag af því að neyta réttindanna. Handhafi mógulegs atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í (sjá liði B47–B50) skal t.d. taka til athugunar nýtingarverð eða umreikningsverð gerningsins. Skilmálar og skilyrði varðandi mógulegan atkvæðisrétt eru líklegri til að vera efnisleg ef gerningurinn er í gróða eða ef fjárfestirinn myndi njóta hagræðis af öðrum ástæðum (t.d. vegna samlegðaráhrifa á milli fjárfestis og félagsins sem fjárfest er í) við nýtingu eða umbreytingu gerningsins.

B24 Til að vera efnisleg þurfa réttindi einnig að vera neytanleg þegar taka þarf ákvarðanir um stefnu videigandi starfsemi. Til að vera efnisleg þurfa réttindi venjulega að vera neytanleg á þeim tíma. Réttindi geta þó stundum verið efnisleg þrátt fyrir að þau séu ekki neytanleg á þeim tíma.

Dæmi um beitingu

Dæmi 3

Félagið sem fjárfest er í heldur árlega hluthafafundi þar sem ákvarðanir um stýringu videigandi starfsemi eru teknar. Næsti áætlaði hluthafafundur er eftir átta mánuði. Hluthafar sem hver um sig eða í sameiningu ráða yfir a.m.k. 5% atkvæðisréttar geta þó kallað til aukafundar til að breyta gildandi stefnu að því er varðar videigandi starfsemi, en krafa um að öðrum hluthöfum sé tilkynnt um það þýðir að ekki er unnt að halda slíkan fund í a.m.k. 30 daga. Aðeins má breyta stefnu videigandi starfsemi á aukafundum eða áætludum fundum hluthafa. Þar með talið er samþykki á verulegri sölu eigna auk frakkvæmdar eða sölu á verulegum fjárfestingum.

Ofangreint mynstur málsatvika gildir um dæmi 3A–3D sem er lýst hér á eftir. Hvert dæmi er tekið til athugunar eitt og sér.

Dæmi 3A

Fjárfestir hefur meirihluta atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í. Atkvæðisréttur fjárfestis er efnislegur þar sem fjárfestir getur tekið ákvarðanir um stefnu viðeigandi starfsemi þegar þess þarf. Þótt liða þurfi 30 dagar áður en fjárfestirinn getur nýtt atkvæðisrétt sinn kemur það ekki í veg fyrir að fjárfestirinn geti haft núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi frá þeirri stundu sem hann aflar hlutafjárreignarinnar.

Dæmi 3B

Fjárfestir er aðili að framvirkum samningi til að afla meirihluta hlutabréfa í félagi sem fjárfest er í. Greiðsludagur framvirka samningsins er eftir 25 daga. Núverandi hluthafar geta ekki breytt núverandi stefnu varðandi viðeigandi starfsemi þar sem ekki er umt að halda aukafund fyrr en eftir a.m.k. 30 daga, en þá hefur framvirki samningurinn verið gerður upp. Þar af leiðandi hefur fjárfestirinn réttindi sem í raun jafngilda réttindum meirihlutaciganda hlutafjár í dæmi 3A hér að ofan (þ.e. fjárfestirinn sem á framvirka samninginn getur tekið ákvarðanir um stefnu viðeigandi starfsemi þegar þess þarf). Framvirkur samningur fjárfestis er efnisleg réttindi sem veitir fjárfestinum núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi jafnvel áður en framvirki samningurinn er gerður upp.

Dæmi 3C

Fjárfestir á efnislegan kauprétt að meirihluta hlutabréfa í félaginu sem fjárfest er í, sem er innleysanlegur eftir 25 daga og er í verulegum gróða. Sama niðurstada fengist og í dæmi 3B.

Dæmi 3D

Fjárfestir er aðili að framvirkum samningi til að afla meirihluta hlutabréfa í félagi sem fjárfest er í, án þess að eiga nokkur önnur réttindi að því er varðar félagið sem fjárfest er í. Greiðsludagur framvirka samningsins er eftir sex mánuði. Öfugt við dæmin hér að ofan hefur fjárfestirinn ekki núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi. Núverandi hluthafar hafa núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi þar sem þeir geta breytt gildandi stefnu varðandi viðeigandi starfsemi áður en framvirki samningurinn er gerður upp.

- B25 Efnisleg réttindi sem aðrir aðilar geta neytt geta komið í veg fyrir að fjárfestir hafi yfirráð yfir félaginu sem fjárfest er í, sem þessi réttindi varða. Slík efnisleg réttindi krefjast þess ekki að handhafar þeirra geti átt frumkvæði að ákvæðunum. Á meðan réttindin eru ekki eingöngu til verndar (sjá liði B26–B28) geta efnisleg réttindi annarra aðila komið í veg fyrir að fjárfestir hafi yfirráð yfir félaginu sem fjárfest er í jafnvel þótt réttindin veiti handhafa þeirra aðeins núverandi getu til að samþykkja eða koma í veg fyrir ákvarðanir í tengslum við viðeigandi starfsemi.

Verndarréttindi

- B26 Við mat á því hvort réttindi veiti fjárfesti vald yfir félagi sem fjárfest er í skal fjárfestir meta hvort réttindi hans, og réttindi annarra, séu verndarréttindi. Verndarréttindi tengjast grundvallarbreytingum á starfsemi félags sem fjárfest er í eða gilda við sérstakar aðstæður. Þó eru ekki öll réttindi sem gilda við sérstakar aðstæður eða eru háð verndandi atvörðum (sjá liði B13 og B53).
- B27 Vegna þess að verndarréttindi eru til þess ætluð að vernda hagsmuni handhafa þeirra án þess að veita viðkomandi aðila vald yfir félaginu sem fjárfest er í, sem þessi réttindi varða, getur fjárfestir sem hefur aðeins verndarréttindi ekki haft vald yfir eða komið í veg fyrir að annar aðili hafi vald yfir félagi sem fjárfest er í (sjá 14. lið).
- B28 Dæmi um slík verndarréttindi eru m.a., en takmarkast ekki við:
- réttindi lánveitanda til að koma í veg fyrir að lántaki stundi starfsemi sem gæti breytt verulega útlánaáættu lántaka í óhag fyrir lánveitandann,
 - réttindi aðila sem á hlut sem ekki er ráðandi í félagi sem fjárfest er í til að samþykkja fjárfestingarútgjöld sem eru hærrí en nauðsynlegt er við venjubundinn rekstur, eða til að samþykkja útgáfu eiginfjár- eða skuldagerminga,
 - réttindi lánveitanda til að leggja hald á eignir lántaka ef lántakinn uppfyllir ekki tilgreind skilyrði varðandi endurgreiðslu láns.

Sérleyfi

- B29 Sérleyfissamningur, þar sem félagið sem fjárfest er í er sérleyfishafinn, veitir oft þeim sem veitir sérleyfið réttindi sem eru til þess ætluð að vernda vörueiti sérleyfisins. Sérleyfissamningar veita gjarnan sérleyfisveitandanum einhvern ákvarðanatökurétt að því er varðar starfsemi sérleyfishafans.

- B30 Réttindi sérleyfisveitenda takmarka almenn ekki getu annarra aðila en sérleyfisveitandans til að taka ákvarðanir sem hafa veruleg áhrif á ávöxtun sérleyfishafans. Réttindi sérleyfisveitandans í sérleyfissamningi veita heldur ekki endilega sérleyfisveitandanum núverandi getu til að stýra starfsemi sem hefur veruleg áhrif á ávöxtun sérleyfishafans.
- B31 Nauðsynlegt er að greina á milli þess að búa yfir getu til að taka ákvarðanir sem hafa veruleg áhrif á ávöxtun sérleyfishafa og þess að hafa getu til að taka ákvarðanir sem vernda vöruleiki sérleyfis. Sérleyfisveitandinn hefur ekki vald yfir sérleyfishafa ef aðrir aðilar hafa gildandi réttindi sem veita þeim núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi sérleyfishafans.
- B32 Með því að gera sérleyfissamning hefur sérleyfishafinn tekið einhliða ákvörðun um að reka starfsemi sína í samræmi við skilmála sérleyfissamningsins, en fyrir eigin reikning.
- B33 Yfirráð yfir grundvallarbreytingum líkt og lagalegu formi sérleyfishafa og fjármögnunarfyrirkomulagi hans getur verið í höndum annarra aðila en sérleyfishafans og getur haft veruleg áhrif á ávöxtun sérleyfishafans. Þeim mun lægri fjárstuðning sem sérleyfisveitandinn veitir og þeim mun lægri sem áhættan er sem sérleyfisveitandinn ber gagnvart breytileika ávöxtunar sérleyfishafans þeim mun líklegri er að sérleyfisveitandinn hafi einungis verndaréttindi.

Atkvæðisréttur

- B34 Oft hefur fjárfestir núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi með atkvæðisrétti eða svipuðum réttindum. Fjárfestir tekur kröfurnar í þessum hluta til athugunar (liði B35–B50) ef viðeigandi starfsemi félags sem fjárfest er í er stjórnað með atkvæðisrétti.

Vald sem fylgir því að hafa meirihluta atkvæðisréttar

- B35 Fjárfestir sem ræður yfir meira en helmingi atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í hefur vald við eftirfarandi aðstæður, nema liður B36 eða liður B37 gildi:

- viðeigandi starfsemi er stýrt með atkvæði handhafa meirihluta atkvæðisréttar, eða
- meirihluti aðila stjórnar sem stýrir viðeigandi starfsemi eru tilnefndir með atkvæði handhafa meirihluta atkvæðisréttar.

Meirihluti atkvæðisréttar en engin völd

- B36 Til að fjárfestir, sem ræður yfir meira en helmingi atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í, hafi vald yfir félagi sem fjárfest er í skal atkvæðisréttur fjárfestis vera efnislegur, í samræmi við liði B22–B25 og veita fjárfestinum núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi, sem oft fer fram með því að ákvarða rekstrar- og fjármögnunarstefnu. Ef önnur eining hefur gildandi réttindi sem veita viðkomandi einingu rétt til að stýra viðeigandi starfsemi og sú eining er ekki umbodsaðili fjárfestisins hefur fjárfestirinn ekki vald yfir félaginu sem fjárfest er í.
- B37 Fjárfestir hefur ekki vald yfir félagi sem fjárfest er í, jafnvel þótt fjárfestirinn hafi meirihluta atkvæðisréttar í félaginu sem fjárfest er í, ef þessi atkvæðisréttur er ekki efnislegur. Til dæmis getur fjárfestir, sem hefur meira en helming atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í, ekki haft vald ef viðeigandi starfsemi er háð stýringu ríkisstjórnar, dómstóls, stjórnanda, slitastjóra, skiptastjóra eða eftirlitsaðila.

Vald án þess að hafa meirihluta atkvæðisréttar

- B38 Fjárfestir getur haft vald, jafnvel án þess að hann hafi meirihluta atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í. Fjárfestir getur haft vald með miuna en meirihluta atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í, t.d. með:

- samningsbundnu fyrirkomulagi á milli fjárfestis og annarra handhafa atkvæðisréttar (sjá lið B39),
- réttindum sem leiða af öðru samningsbundnu fyrirkomulagi (sjá lið B40),
- atkvæðisrétti fjárfestis (sjá liði B41–B45),
- mögulegum atkvæðisrétti (sjá liði B47–B50), eða
- samsetningu a- til d-liðar.

Sammingsbundid fyrirkomulag við aðra handhafa atkvæðisréttar

- B39 Sammingsbundid fyrirkomulag á milli fjárfestis og annarra handhafa atkvæðisréttar getur gefið fjárfestinum rétt til að nýta atkvæðisrétt sem er nægur til að veita fjárfestinum vald, jafnvel þótt fjárfestirinn ræði ekki yfir nægilegum atkvæðisrétti til að veita honum vald án sammingsbundna fyrirkomulagsins. Sammingsbundid fyrirkomulag gæti þó tryggt það að fjárfestir geti stýrt nægilega mörgum öðrum handhöfum atkvæðisréttar til að kjósa með þeim hætti að tryggt sé að fjárfestir geti tekið ákvarðanir um viðeigandi starfsemi.

Réttindi sem stafa af annars konar sammingsbundnu fyrirkomulagi

- B40 Annar ákvarðanatökuréttur, ásamt atkvæðisrétti, getur veitt fjárfesti núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi. Til dæmis geta réttindin, sem tilgreind eru í sammingsbundnu fyrirkomulagi í tengslum við atkvæðisrétt, verið næg til þess að veita fjárfesti núverandi getu til að stýra framleiðsluferli félags sem fjárfest er í eða til að stýra rekstrar- eða fjármögnunarstarfsemi félags sem fjárfest er í, sem hefur veruleg áhrif á ávöxlun félags sem fjárfest er í. Ef ekki er um önnur réttindi að ræða veldur efnahagslegt ósjálfsæði félags sem fjárfest er í gagnvart fjárfesti (s.s. samband birgja við helsta viðskiptavininn) ekki því að fjárfestir hafi vald yfir félaginu sem fjárfest er í.

Atkvæðisréttur fjárfestis

- B41 Fjárfestir sem ræður yfir minna en meirihluta atkvæðisréttar hefur réttindi sem eru næg til þess að veita honum vald ef fjárfestirinn hefur hagnýta getu til að stýra viðeigandi starfsemi einhliða.
- B42 Við mat á því hvort atkvæðisréttur fjárfestis sé nægur til að veita honum vald skal fjárfestir taka til athugunar öll málsatvik og allar aðstæður, þ.m.t.:
- umfang atkvæðisréttar fjárfestis í hlutfalli við umfang og dreifingu eignarhlutdeildar annarra handhafa atkvæðisréttar, þar sem veitt er athygli:
 - ad þeim mun meiri atkvæðisrétt sem fjárfestir ræður yfir, þeim mun líklegra er að fjárfestir hafi gildandi réttindi sem veita honum núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi,
 - ad þeim mun meiri atkvæðisrétt sem fjárfestir ræður yfir, í hlutfalli við aðra handhafa atkvæðisréttar, þeim mun líklegra er að fjárfestirinn hafi gildandi réttindi sem veita honum núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi,
 - ad þeim mun fleiri aðilar þyrftu að vinna saman til að hafa meiri atkvæðisrétt en fjárfestirinn, þeim mun líklegra er að fjárfestirinn hafi gildandi réttindi sem veita honum núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi,
 - mögulegan atkvæðisrétt sem fjárfestirinn, aðrir handhafar atkvæðisréttar eða aðrir aðilar ráða yfir (sjá liði B47–B50),
 - réttindi sem leiða af öðru sammingsbundnu fyrirkomulagi (sjá lið B40) og
 - öll önnur málsatvik og aðstæður sem tilgreina að fjárfestir hafi, eða hafi ekki, núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi á þeim tíma sem taka þarf ákvarðanir, þ.m.t. kosninganynstur á fyrri hluthafafundum.
- B43 Ef stefna viðeigandi starfsemi er ákvörðuð með meirihluta atkvæða og fjárfestir ræður yfir miklu meiri atkvæðisrétti en aðrir handhafar atkvæðisréttar eða skipulagðra hópa handhafa atkvæðisréttar og önnur hlutfjáreign er vel dreifð getur það verið skýrt, að teknu tilliti til þeirra þátta sem taldir eru upp í a- til c-lið 42. Líðar eingöngu, að fjárfestirinn hafi vald yfir félaginu sem fjárfest er í.

*Dæmi um beitingu**Dæmi 4*

Fjárfestir eignast 48% atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í. Atkvæðisrétturinn sem eflir er, er í höndum þrítunda hluthafa og enginn þeirra á einn og sér meira en 1% atkvæðisréttarinn. Enginn hluthafanna hefur komið á fyrirkomulagi til að hafa samráð við einhverja hinna hluthafanna eða til að taka sameiginlegar ákvarðanir. Við mat á því hversu hátt hlutfall atkvæðisréttar ætti að afla, á grundvelli hlutfallslegrar stærðar annarrar hlutfjáreignar, ákvarðaði fjárfestirinn að 48% hlutdeild væri næg til að veita honum yfirráð. Í þessu tilvik, á grundvelli hlutfjáreignar sinnar í raun og hlutfallslegrar stærðar annarrar hlutfjáreignar, ákvarðar fjárfestirinn að hann ræði yfir nægilega ráðandi atkvæðarétti til að uppfylla viðmiðunina um vald án þess að þurfa að taka til athugunar aðrar vísbendingar um vald.

Dæmi 5

Fjárfestir A ræður yfir 40% atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í og tólf aðrir fjárfestar ráða hver um sig yfir 5% atkvæðisréttar í félaginu sem fjárfest er í. Hluthafasamkomulag veitir fjárfesti A rétt til að tilnefna, vika frá störfum og ákvarða laun stjórnar sem ber ábyrgð á að stýra viðeigandi starfsemi. Til að breyta samkomulaginu þarf meirihluta tveggja þriðju hluta atkvæða hluthafa. Í þessu tilviki kemst fjárfestir A að þeirri niðurstöðu að raunstærð eignarhlutdeildar fjárfestisins og hlutfallsleg stærð annarrar hlutfjárveignar ein og sér sé ekki nægilega afgerandi til að ákvarða hvort fjárfestirinn hafi réttindi sem eru næg til að veita honum vald. Fjárfestir A ákvarðar þó að sammingsbundinn réttur hans til að tilnefna, vika frá störfum og ákvarða laun stjórnar sé nægur til að komast að niðurstöðu um að hann hafi vald yfir félaginu sem fjárfest er í. Ekki skal taka til athugunar þá staðreynd að fjárfestir A gæti hafa sleppt því að nýta þennan rétt eða líkurnar á því að fjárfestir A nýti rétt sinn til að velja, tilnefna eða vika frá störfum stjórn þegar metið er hvort fjárfestir A hafi vald.

- B44 Við aðrar aðstæður getur það verið skýrt, eftir að hafa tekið tillit til þátanna sem taldir eru upp í a- til e-lið liðar B42 eingöngu, að fjárfestir hafi ekki vald.

Dæmi um beitingu

Dæmi 6

Fjárfestir A á 45% atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í. Tveir aðrir fjárfestar eiga hvor um sig 26% atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í. Atkvæðisrétturinn sem eftir er, er í höndum þriggja annarra hluthafa sem hver á 1% hlut. Ekkert annað fyrirkomulag er fyrir hendi sem hefur áhrif á ákvarðanatöku. Í þessu tilviki er umfang atkvæðisréttar fjárfestis A og umfang hans í hlutfalli við aðra hlutfjárveign nægilegt til að komast að niðurstöðu um að fjárfestir A hafi ekki vald. Einungis þarf samvinnu tveggja annarra fjárfesta til að koma í veg fyrir að fjárfestir A stýri viðeigandi starfsemi félagsins sem fjárfest er í.

- B45 Þó er ekki víst að þættirnir, sem taldir eru upp í a- til e-lið liðar B42 eingöngu, séu afgerandi. Sé fjárfestir, eftir að hafa tekið þessa þætti til athugunar, ekki viss um að hann hafi vald skal hann taka til athugunar fleiri málsatvik og aðstæður, s.s. hvort aðrir hluthafar séu óvirkir í eðli sínu eins og fram kemur í kosningahegðun á fyrri hluthafafundum. Í þessu felst mat á þeim þáttum sem settir eru fram í lið B18 og vísunum í liðum B19 og B20. Þeim mun minni atkvæðisrétt sem fjárfestir hefur og þeim mun færri aðilar sem þurfa að vinna saman til að ná fleiri atkvæðum heldur en fjárfestirinn, þeim mun meiri áhersla yrði lögð á fleiri málsatvik og aðstæður til að leggja mat á það hvort réttindi fjárfestis séu næg til að veita honum vald. Þegar málsatvik og aðstæður í liðum B18–B20 eru tekin til athugunar ásamt réttindum fjárfestisins skal gefa vísbendingunum um vald í lið B18 meira vægi en vísbendingunum um vald í liðum B19 og B20.

Dæmi um beitingu

Dæmi 7

Fjárfestir á 45% atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í. Ellefu aðrir fjárfestar eiga hver um sig 5% atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í. Enginn hluthafanna hefur komið á sammingsbundnu fyrirkomulagi um að hafa samráð við einhverja hinna hluthafanna til að taka sameiginlegar ákvarðanir. Í þessu tilviki er raunstærð eignarhlutdeildar fjárfestisins og hlutfallsleg stærð annarrar hlutfjárveignar ein og sér ekki nægilega afgerandi til að ákvarða hvort fjárfestirinn hafi réttindi sem eru næg til að veita honum vald í félaginu sem fjárfest er í. Taka skal til athugunar önnur málsatvik og aðrar aðstæður sem gætu sýnt fram á að fjárfestir hafi, eða hafi ekki, vald.

Dæmi 8

Fjárfestir á 35% atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í. Þrjár aðrir hluthafar eiga hver um sig 5% atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í. Atkvæðisrétturinn sem eftir er, er í höndum fjölda annarra hluthafa og enginn þeirra á einn og sér meira en 1% atkvæðisréttarins. Enginn hluthafanna hefur komið á fyrirkomulagi um að hafa samráð við einhverja hinna hluthafanna til að taka sameiginlegar ákvarðanir. Ákvarðanir um viðeigandi starfsemi félags sem fjárfest er í krefjast samþykkis með meirihluta greiddra atkvæða á viðeigandi hluthafafundum—75% atkvæðisréttar félags sem fjárfest er í hefur verið nýttur á síðustu viðeigandi hluthafafundum. Í þessu tilviki gefur virk þáttataka annarra hluthafa á síðustu hluthafafundum vísbendingu um að fjárfestir myndi ekki hafa hagnýta getu til að stýra viðeigandi starfsemi einhliða, án tillits til þess hvort fjárfestir hafi stýrt viðeigandi starfsemi þar sem nægilega mikill fjöldi annarra hluthafa kaus eins og fjárfestirinn.

- B46 Ef það er ekki skýrt, eftir að þeir þættir sem skráðir eru í a- til d-lið liðar B42 hafa verið teknir til athugunar, að fjárfestir hafi vald hefur fjárfestirinn ekki yfirráð yfir félaginu sem fjárfest er í.

Mögulegur atkvæðisréttur

- B47 Þegar lagt er mat á vald skal fjárfestir taka til athugunar mögulegan atkvæðisrétt sinn auk mögulegs atkvæðisréttar annarra aðila til að ákvarða hvort hann hafi yfir valdi að ráða. Mögulegur atkvæðisréttur er réttur til að fá atkvæðisrétt félags sem fjárfest er í, s.s. sá réttur sem leiðir af breytanlegum gerningum eða valréttum, þ.m.t. framvirkir samningar. Þessi mögulegi atkvæðisréttur er aðeins tekinn til athugunar ef rétturinn er efnislegur (sjá líði B22–B25).
- B48 Þegar mögulegur atkvæðisréttur er tekinn til athugunar skal fjárfestir taka til athugunar tilgang og uppbyggingu gerningsins, auk tilgangs og uppbyggingu allrar annarrar þátttöku fjárfestisins í félagi sem fjárfest er í. Þar á meðal er mat á ýmsum skilmálum og skilyrðum gemingsins auk augljósra væntinga, tilgangs og ástæða fjárfestisins fyrir að samþykka þessa skilmála og skilyrði.
- B49 Hafi fjárfestirinn einnig atkvæðisrétt eða annan ákvarðanatökurétt í tengslum við starfsemi félagsins sem fjárfest er í metur fjárfestirinn einnig hvort sá réttur, í tengslum við mögulegan atkvæðisrétt, veitir fjárfestinum vald.
- B50 Efnislegur mögulegur atkvæðisréttur einn og sér, eða ásamt öðrum rétti, getur veitt fjárfesti núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi. Til dæmis er líklegt að svo sé þegar fjárfestir á 40% atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í og á, í samnæmi við líð B23, efnisleg réttindi sem leiða af valréttum um kaup á 20% til viðbótar af atkvæðisréttinum.

Dæmi um beitingu

Dæmi 9

Fjárfestir A á 70% atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í. Fjárfestir B á 30% af atkvæðisrétti í félagi sem fjárfest er í auk kaupréttar á helmingi atkvæðisréttar fjárfestis A. Kauprétturinn er nýtanlegur næstu tvö árin á föstu verði sem er í umtalsverðu tapi (og þess er vænst að svo verði næstu tvö árin). Fjárfestir A hefur nýtt atkvæðisrétt sinn og stýrir með virkum hætti viðeigandi starfsemi félagsins sem fjárfest er í. Í slíku tilviki er fjárfestir A líklegur til að uppfylla viðmiðunina um vald þar sem svo virðist sem hann hafi núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi. Þrátt fyrir að fjárfestir B eigi nýtanlegan kauprétt til að afla viðbótaratkvæðisréttar (sem, ef hann er nýttur, myndi veita honum meirihluta atkvæðisréttar í félaginu sem fjárfest er í), eru tengdir skilmálar og skilyrði með þeim hætti að kauprétturinn telst ekki efnislegur.

Dæmi 10

Fjárfestir A og tveir aðrir fjárfestar eiga hver um sig þriðjung atkvæðisréttar í félagi sem fjárfest er í. Atvinnustarfsemi félagsins sem fjárfest er í tengist náð fjárfesti A. Auk eiginfjárgæminga á fjárfestir A skuldagerminga sem eru hvenær sem er breytanlegir í almenna hluti í félaginu sem fjárfest er í á föstu verði sem er í tapi (en ekki í umtalsverðu tapi). Ef skuldinni yrði breytt ætti fjárfestir A 60% atkvæðisréttar í félaginu sem fjárfest er í. Fjárfestir A myndi njóta hagræðis af samlegðaráhrifum ef skuldagermingunum yrði breytt í almenna hluti. Fjárfestir A hefur vald yfir félagi sem fjárfest er í þar sem hann ræður yfir atkvæðisrétti félags sem fjárfest er í ásamt efnislegum mögulegum atkvæðisrétti sem veitir honum núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi.

Vald þegar atkvæðaréttur eða svipuð réttindi hafa ekki veruleg áhrif á ávöxtun félagsins sem fjárfest er í

- B51 Við mat á tilgangi og uppbyggingu félags sem fjárfest er í (sjá líði B5–B8) skal fjárfestir taka til athugunar þátttöku og ákvarðanir við stofnun félagsins sem fjárfest er í sem hluta af gerð þess og leggja mat á það hvort viðskiptaskilmálar og einkenni þátttöku veita fjárfestinum réttindi sem eru næg til að veita honum vald. Þátttaka í uppbyggingu félags sem fjárfest er í er ein og sér ekki næg til að veita fjárfesti yfirráð. Þátttaka í uppbyggingu getur gefið visbendingu um að fjárfestirinn hafi haft tækifæri til að fá réttindi sem eru næg til að veita honum vald yfir félagi sem fjárfest er í.
- B52 Auk þess skal fjárfestir taka til athugunar samningsbundið fyrirkomulag s.s. kauprétti, sölurétti og innlausnarréttindi sem komið er á við stofnun félagsins sem fjárfest er í. Feli slíkt samningsbundið fyrirkomulag í sér starfsemi sem er nátengd félaginu sem fjárfest er í er þessi starfsemi, efnislega, órjúfanlegur þáttur af heildarstarfsemi félagsins sem fjárfest er í, jafnvel þótt hún fari fram utan lagalegra marka félagsins sem fjárfest er í. Því skal telja beinan eða óbeinan ákvarðanatökurétt sem er greiptur í samningsbundið fyrirkomulag sem er nátengt félaginu sem fjárfest er í sem viðeigandi starfsemi þegar vald yfir félaginu sem fjárfest er í er ákvarðað.
- B53 Að því er varðar sum félög sem fjárfest er í á viðeigandi starfsemi sér aðeins stað við sérstakar aðstæður eða sérstaka atburði. Félag sem fjárfest er í getur verið byggt upp með þeim hætti að stefna starfseminnar og ávöxtunin er fyrirfram ákveðin nema, og þar til, þessar sérstöku aðstæður eða sérstöku atburðir eiga sér stað. Í þessu tilviki

geta aðeins ákvarðanir um starfsemi félags sem fjárfest er í, þegar þessar aðstæður eða atburðir eiga sér stað, haft veruleg áhrif á ávöxtun þess og þar af leiðandi verið viðeigandi starfsemi. Aðstæðumar eða atburðirnir þurfa ekki að hafa átt sér stað til þess að fjárfestir, sem getur tekið þessar ákvarðanir, hafi vald. Það að rétturinn til að taka ákvarðanir er háður því að aðstæður komi upp eða atburðir eigi sér stað gerir ekki í sjálfu sér þessi réttindi verndandi.

Dæmi um beitingu

Dæmi 11

Eina atvinnustarfsemi félags sem fjárfest er í, eins og tilgreint er í stofnskjöllum þess, er að kaupa viðskiptakröfur og þjónusta þær daglega fyrir fjárfesta sína. Daglega þjónustan felur í sér innheimtu og áframsendingu höfuðstóls- og vaxtagreiðslna eflir því sem þær falla í gjalddaga. Falli viðskiptakrafa í vanskil flytur félagið sem fjárfest er í sjálfrkrafa viðskiptakröfuna til fjárfestis eins og samið var um sérstaklega í sölusamningi milli fjárfestis og félags sem fjárfest er í. Eina viðeigandi starfsemin er stýring viðskiptakrafanna við vanskil þar sem það er eina starfsemin sem getur haft veruleg áhrif á ávöxtun félagsins sem fjárfest er í. Stýring viðskiptakrafna fyrir vanskil er ekki viðeigandi starfsemi þar sem hún þarfnast ekki þess að teknar séu efnislegar ákvarðanir sem getu haft veruleg áhrif á ávöxtun félagsins sem fjárfest er í—starfsemin fyrir vanskil er fyrirfram ákveðin og nær aðeins til þess að innheimta sjóðstreymi er það fellur í gjalddaga og flytja það áfram til fjárfesta. Þess vegna skal aðeins taka til athugunar rétt fjárfestis til að stýra eignum eflir að þær falla í vanskil þegar lagt er mat á heildarstarfsemi félagsins sem fjárfest er í sem getur haft veruleg áhrif á ávöxtun félagsins sem fjárfest er í. Í þessu dæmi tryggir uppbygging félagsins sem fjárfest er í að fjárfestirinn hefur ákvarðanatökuvald varðandi starfsemi sem hefur veruleg áhrif á ávöxtunina á eina tímanum sem slíks ákvarðanatökuvalds er krafist. Skilmálar sölusamningsins eru óaðskiljanlegur hluti heildarviðskiptanna og stofnsetningar félagsins sem fjárfest er í. Því leiða skilmálar sölusamningsins ásamt stofnskjöllum félagsins sem fjárfest er í til þeirra niðurstöðu að fjárfestir hefur vald yfir félaginu sem fjárfest er í jafnvel þótt fjárfestirinn tiki aðeins við eignarhaldi á viðskiptakröfunum við vanskil og stýri vanskilakröfunum utan lagalegra marka félagsins sem fjárfest er í.

Dæmi 12

Eina eign félags sem fjárfest er í eru viðskiptakröfur. Ef lítið er á tilgang og uppbyggingu félagsins sem fjárfest er í er það ljóst að eina viðeigandi starfsemin er stýring viðskiptakrafna eflir að þær falla í vanskil. Aðilinn sem hefur getu til að stýra vanskilakröfunum hefur vald yfir félaginu sem fjárfest er í, án tillits til þess hvort einhver lántakanna eru í vanskilum.

- B54 Fjárfestir getur haft beina eða óbeina skyldu til að tryggja að félag sem fjárfest er í haldi áfram rekstri eins og því var ætlað. Slík skuldbinding getur auknið áhættuna sem fjárfestir ber gagnvart breytileika ávöxtunar og þar með auknið hvata fjárfestisins til að fá nægileg réttindi til að hann öðlist vald. Því getur skuldbinding um að tryggja að félag sem fjárfest er í sé starfrækt með þeim hætti sem því var ætlað verið viðbending um að fjárfestirinn hafi vald, en veitir í sjálfu sér hvorki fjárfesti vald né kemur hún í veg fyrir að annar aðili hafi vald.

Áhætta gagnvart, eða réttindi til breytilegrar ávöxtunar af félagi sem fjárfest er í

- B55 Við mat á því hvort fjárfestir hafi yfirráð yfir félagi sem fjárfest er í ákvarðar fjárfestirinn hvort hann beri áhættu gagnvart, eða á rétt á, breytilegri ávöxtun af þátttöku sinni í félaginu sem fjárfest er í.
- B56 Breytileg ávöxtun er ávöxtun sem er ekki föst og getur breyst vegna frammistöðu félags sem fjárfest er í. Breytileg ávöxtun getur aðeins verið jákvæð, aðeins neikvæð eða bæði jákvæð og neikvæð (sjá 15. lið). Fjárfestir metur hvort ávöxtun af félagi sem fjárfest er í sé breytileg og hversu breytileg þessi ávöxtun er á grundvelli eðlis fyrirkomulagsins og án tillits til lagalegs forms ávöxtunarinnar. Fjárfestir getur til dæmis átt skuldabréf sem ber fastar vaxtagreiðslur. Föstu vaxtagreiðslurnar eru breytileg ávöxtun að því er varðar þennan IFRS-staðal þar sem þær eru með fyrirvara um vanskilááhættu og valda því að fjárfestir ber lánsáhættu vegna útgáfu skuldabréfsins. Fjárhæð breytileika (þ.e. hversu breytileg þessi ávöxtun er) er háð lánsáhættu skuldabréfsins. Með svipuðum hætti er föst árangurstengd þökun fyrir stýringu eigna félags sem fjárfest er í breytileg ávöxtun þar sem þökunin veldur því að fjárfestir ber áhættu gagnvart frammistöðu félagsins sem fjárfest er í. Fjárhæð breytileika er háð getu félagsins sem fjárfest er í til að skapa nægar tekjur til að greiða þökunina.

- B57 Dæmi um ávöxtun eru m.a.:

- a) arður, önnur útgreiðsla efnahagslegs ávinnings af félagi sem fjárfest er í (þ.e. vextir af skuldabréfum gefin út af félagi sem fjárfest er í) og breytingar á virði fjárfestingar fjárfestis í félagi sem fjárfest er í,

- b) þóknun fyrir að þjónusta eignir eða skuldir félags sem fjárfest er í, þóknunir og áhætta gagnvart tapi vegna veitingar lána- eða lausafjárstuðnings, eflirstæður hluti í eignum og skuldum þess við slit félags sem fjárfest er í, skattafvölnunir og aðgangur að lausafé í framtíðinni, sem fjárfestir hefur vegna þátttöku sinnar í félagi sem fjárfest er í,
- c) ávöxtun sem er ekki aðgengileg öðrum hagsmunaaðilum. Til dæmis getur fjárfestir notað eignir sínar ásamt eignum félagsins sem fjárfest er í, s.s. með því að sameina rekstraraðgerðir til að ná fram stærðarhagkvæmni, kostnaðarlækkunum, finna vörur sem eru af skornum skammti, fá aðgengi að mikilvægri þekkingu eða takmarka starfsemi eða eignir, til að auka virði annarra eigna fjárfestisins.

Tengsl á milli valds og ávöxtunar

Framselt vald

- B58 Þegar fjárfestir sem hefur ákvarðanatökurétt (ákvarðanataka) metur hvort hann hafi yfirráð yfir félagi sem fjárfest er í skal hann ákvarða hvort hann sé umbjóðandi eða umboðsaðili. Fjárfestir skal einnig ákvarða hvort önnur eining sem hefur ákvarðanatökurétt komi fram sem umboðsaðili fjárfestisins. Umboðsaðili er aðili sem hefur það meginhlutverk að koma fram fyrir hönd og í þágu annars aðila eða annarra aðila (umbjóðanda eða umbjóðenda) og hefur því ekki yfirráð yfir félaginu sem fjárfest er í þegar það beitir ákvarðanatökuvaldi sínu (sjá liði 17 og 18). Þar af leiðandi getur vald umbjóðanda og beiting þess verið í höndum umboðsaðila, en fyrir hönd umbjóðandans. Sá sem tekur ákvarðanir er ekki umboðsaðili einfaldlega vegna þess að aðrir aðilar geta haft hagræði af þeim ákvörðunum sem hann tekur.
- B59 Fjárfestir getur framselt ákvarðanatökuvald sitt, að því er varðar tiltekin málefni eða alla víðeigandi starfsemi, til umboðsaðila. Þegar fjárfestir metur hvort hann hafi yfirráð yfir félagi sem fjárfest er í skal hann fara með ákvarðanatökuréttinn, sem framseldur er umboðsaðila hans, eins og fjárfestirinn hafi sjálfur þennan rétt. Við aðstæður þar sem um fleiri en einn umbjóðanda er að ræða skal hver umbjóðandi meta hvort hann hafi vald yfir félaginu sem fjárfest er í að teknu tilliti til krafanna í liðum B5–B54. Liðir B60–B72 veita leiðbeiningar um ákvörðun þess efnis hvort sá sem tekur ákvarðanir sé umboðsaðili eða umbjóðandi.
- B60 Við ákvörðun á því hvort sá sem tekur ákvarðanir sé umboðsaðili skal sá aðili taka til athugunar heildartengsl á milli sín, félagsins sem fjárfest er í og verið er að stýra og annarra aðila sem taka þátt í félaginu sem fjárfest er í, einkum alla þættina sem nefndir eru hér á eftir:
- umfang ákvarðanatökuvalds sem hann hefur yfir félaginu sem fjárfest er í (liðir B62 og B63),
 - réttindi annarra aðila (liðir B64–B67),
 - þóknunir sem hann á rétt á í samræmi við samninginn eða samningana um þóknun (sjá B68–B70),
 - áhættuna sem sá sem tekur ákvarðanir ber gagnvart breytileika ávöxtunar af öðrum hagsmunum sem það hefur í félagi sem fjárfest er í (liðir B71 og B72).

Beita skal mismunandi vægi á hvern þáttanna á grundvelli tiltekinnna málsatvika og aðstæðna.

- B61 Ákvörðun þess efnis hvort sá sem tekur ákvarðanir sé umboðsaðili krefst mats á öllum þáttunum sem skráðir eru í lið B60 nema einn aðili sé handhafi efnislegra réttinda til að leysa þann sem tekur ákvarðanir frá störfum (réttindi varðandi lausn) og getur leyst þann sem tekur ákvarðanir frá störfum án ástæðu (sjá lið B65).

Umfang ákvarðanatökuvalds

- B62 Umfang ákvarðanatökuvalds þess sem tekur ákvarðanir er metið að teknu tilliti til:
- starfseminnar sem er leyfileg samkvæmt samningnum eða samningunum um ákvarðanatöku og tilgreind í lögum og
 - ákvörðunarfrelsi sem sá sem tekur ákvarðanir hefur þegar hann tekur ákvarðanir um þessa starfsemi.
- B63 Sá sem tekur ákvarðanir skal taka til athugunar tilgang og uppbyggingu félagsins sem fjárfest er í, áhættuna sem félagið sem fjárfest er í er atlað að bera, áhættuna sem það var gert til að yfirfara til þeirra aðila sem taka þátt og hvaða áhrif sá sem tekur ákvarðanir hefði við skipulagningu félags sem fjárfest er í. Ef sem dæmi sá sem tekur ákvarðanir tók verulegan þátt í uppbyggingu félagsins sem fjárfest er í (þ.m.t. að ákvarða umfang ákvarðanatökuvalds) getur sá þátttaka verið vísbending um að sá sem tekur ákvarðanir hafi haft tækifæri til þess og hvata til að öðlast þau réttindi sem valda því að sá sem tekur ákvarðanir hafi getu til að stýra víðeigandi starfsemi.

Réttindi annarra aðila

- B64 Efnisleg réttindi annarra aðila geta haft áhrif á getu þess sem tekur ákvarðanir til að stýra viðeigandi starfsemi félags sem fjárfest er í. Efnisleg réttindi varðandi lausn eða önnur réttindi geta gefið til kynna að sá sem tekur ákvarðanir sé umboðsaðili.
- B65 Ef einn aðili hefur yfir efnislegum réttindum að ráða varðandi lausn og getur leyst þann sem tekur ákvarðanir frá störfum án ástæðu er það, eitt og sér, nægilegt til að komast að niðurstöðu um að sá sem tekur ákvarðanir sé umboðsaðili. Ef fleiri en einn aðili hafa yfir slíkum réttindum að ráða (og enginn einn aðili getur leyst þann sem tekur ákvarðanir frá störfum án samþykkis annarra aðila) eru þessi réttindi, ein og sér, ekki afgerandi þáttur við ákvörðun um að sá sem tekur ákvarðanir komi aðallega fram fyrir hönd og í þágu annarra. Auk þess er það þannig að þeim mun fleiri aðilar sem þurfa að vinna saman til að neyta réttinda til að leysa aðila sem tekur ákvarðanir frá störfum og þeim mun meira umfang, og meiri breytileiki, í tengslum við aðra efnahagslega hagsmuni þess sem tekur ákvarðanir (þ.e. þóknanir og aðrir hagsmunir), þeim mun minna vægi skal sá þáttur hafa.
- B66 Taka skal til athugunar efnisleg réttindi annarra aðila sem takmarka ákvörðunarfrelsi þess sem tekur ákvarðanir með svipuðum hætti og réttindi varðandi lausn þegar lagt er mat á það hvort sá sem tekur ákvarðanir er umboðsaðili. Sem dæmi er sá sem tekur ákvarðanir og sem er skyldugur til að fá samþykki lítils hluta annarra aðila vegna aðgerða venjulega umboðsaðili. (Sjá liði B22–B25 varðandi viðbótarleiðbeiningar um réttindi og hvort þau séu efnisleg.)
- B67 Þegar réttindi annarra aðila eru tekin til athugunar skal það fela í sér mat á öllum þeim réttindum stjórnar félags sem fjárfest er í (eða annað stjórnvald) getur nýtt sér og áhrif þeirra á ákvarðanatökuyfirvaldið (sjá b-lið liðar B23).

Þóknanir

- B68 Þeim mun meira sem umfang og breytileiki þóknana þess aðila sem tekur ákvarðanir er í hlutfalli við vænta ávöxtun af starfsemi félagsins sem fjárfest er í, þeim mun líklegra er að sá sem tekur ákvarðanir sé umboðsaðili.
- B69 Þegar sá sem tekur ákvarðanir ákvarðar hvort hann sé umboðsaðili eða umboðsaðili skal sá aðili einnig taka til athugunar hvort eflirfarandi aðstæður séu fyrir hendi:
- þóknun þess sem tekur ákvarðanir er í réttu hlutfalli við þá þjónustu sem veitt er,
 - að samningurinn um þóknun taki aðeins til skilmála, skilyrða eða fjárhæða sem er venjulega að finna í samningum á milli ótengdra aðila um sambærilega þjónustu og kunnáttu.
- B70 Sá sem tekur ákvarðanir getur ekki verið umboðsaðili nema skilyrðin sem sett eru fram í a- og b-lið liðar B69 séu uppfyllt. Þó þessi skilyrði séu uppfyllt hvert fyrir sig er það ekki nægilegt til að komast að niðurstöðu um að sá sem tekur ákvarðanir sé umboðsaðili.

Áhættu gagnvart breytileika ávöxtunar af öðrum hagsmunum

- B71 Sá sem tekur ákvarðanir sem hefur aðra hagsmuni í félagi sem fjárfest er í (þ.e. fjárfestingar í félaginu sem fjárfest er í eða veitir ábyrgðir að því er varðar árangur félagsins sem fjárfest er í) skal taka til athugunar áhættu sína gagnvart breytileika ávöxtunar af þessum hagsmunum við mat á því hvort hann er umboðsaðili. Eigi sá sem tekur ákvarðanir aðra hagsmuni í félagi sem fjárfest er í gefur það til kynna að hann geti verið umboðsaðili.
- B72 Við mat á áhættu gagnvart breytileika ávöxtunar af öðrum hagsmunum í félagi sem fjárfest er í skal sá sem tekur ákvarðanir taka eflirfarandi til athugunar:
- þeim mun meira sem umfang og breytileiki efnahagslegra hagsmuna hans er, að teknu tilliti til þóknana og annarra hagsmuna samtals, þeim mun líklegra er að sá sem tekur ákvarðanir sé umboðsaðili,
 - hvort áhættu hans gagnvart breytileika ávöxtunar sé önnur en áhættu annarra fjárfesta og, ef svo er, hvort það gæti haft áhrif á aðgerðir hans. Það getur til dæmis verið svo ef sá sem tekur ákvarðanir á vijkandi hagsmuna að geta í félagi sem fjárfest er í eða endurbætur lánshæfi þess með öðrum hætti.

Sá sem tekur ákvarðanir skal leggja mat á áhættu sína með tilliti til heildarbreytileika ávöxtunar af félagi sem fjárfest er í. Þetta mat fer að mestu fram á grundvelli væntrar ávöxtunar af starfsemi félagsins sem fjárfest er í en þó skal ekki líta framhjá hámarksáhættu þess sem tekur ákvarðanir gagnvart breytileika ávöxtunar af félagi sem fjárfest er í vegna annarra hagsmuna sem sá sem tekur ákvarðanir hefur að geta.

Dæmi um beiðingu

Dæmi 13

Sá sem tekur ákvarðanir (sjóðsstjóri) stofnar, markaðssetur og stýrir sjóði, sem skráður er á almennan markað og lýtur eftirliti samkvæmt þröngt skilgreindum mörkum sem sett eru fram í umboðinu til fjárfestinga eins og krafist er í landslögum hans og reglugerðum. Sjóðurinn var markaðssettur fyrir fjárfesta sem fjárfesting í dreifðu safni hlutabréfatengdra verðbréfa eininga sem skráðar eru á almennan markað. Sjóðsstjórnin hefur, innan skilgreindra marka, ákvarðanafrælsi varðandi eignir sem fyrirhugað er að fjárfesta í. Sjóðsstjórnin hefur framkvæmt 10% hlutfallslega fjárfestingu í sjóðnum og fær markaðstengda þóknun fyrir þjónustu sína, sem er jafngild 1% af verðmæti hreinnar eignar sjóðsins. Þóknunin er réttu hlutfalli við veitta þjónustu. Sjóðsstjórnin ber engin skylda til að fjármagna tap sem er umfram 10% af fjárfestingu. Sjóðurinn er ekki skyldugur til að koma á fót, og hefur ekki komið á fót, óháðri stjórn. Fjárfestarnir eiga engin efnisleg réttindi sem myndu hafa áhrif á ákvarðanatökuvald sjóðsstjórnans, en þeir geta innleyst hagsmuni sína innan tiltekinna marka sem sjóðurinn mælir fyrir um.

Þrátt fyrir að starfahæð sé innan þeirra marka sem sett eru fram í umboðinu til fjárfestinga og í samræmi við kröfur samkvæmt reglum hefur sjóðsstjórnin ákvarðanatökurétt sem veitir honum núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi sjóðsins—fjárfestarnir hafa ekki efnisleg réttindi sem gætu haft áhrif á ákvarðanatökuvald sjóðsstjórnans. Sjóðsstjórnin fær markaðstengda þóknun fyrir þjónustu sína, í réttu hlutfalli við veitta þjónustu, og hefur einnig fjárfest hlutfallslega í sjóðnum. Þóknun og fjárfesting sjóðsstjórnans veldur því að hann ber áhættu gagnvart breytileika ávöxtunar af starfsemi sjóðsins án þess að valda áhættu sem er af slíku umfangi að hún gefi til kynna að sjóðsstjórnin sé umbjóðandi.

Í þessu dæmi er tekið tillit til áhættu sjóðsstjórnans gagnvart breytileika ávöxtunar af sjóðnum auk ákvarðanatökuvalds hans innan takmarkaðra marka og gefur það til kynna að sjóðsstjórnin sé umboðsaðili. Þar af leiðandi kemst sjóðsstjórnin að þeirri niðurstöðu að hann hefur ekki yfirráð yfir sjóðnum.

Dæmi 14

Aðili sem tekur ákvarðanir kemur á fót, markaðssetur og stýrir sjóði sem veitir fjölda fjárfesta fjárfestingateki ferli. Sá sem tekur ákvarðanir (sjóðsstjóri) skal taka ákvarðanir í hágu allra fjárfesta og í samræmi við gildandi samninga sjóðsins. Sjóðsstjórnin hefur samt sem áður víðtækt ákvarðanatökufrelsi. Sjóðsstjórnin fær markaðstengda þóknun fyrir þjónustu sína sem jafngildir 1% af eignum í stýringu og 20% af öllum hagnáði sjóðsins of tilteknum hagnáði er náð. Þóknunin er réttu hlutfalli við veitta þjónustu.

Þrátt fyrir að hann verði að taka ákvarðanir með hagsmuni allra fjárfesta í huga hefur sjóðsstjórnin víðtækt ákvarðanatökuvald til að stýra viðeigandi starfsemi sjóðsins. Sjóðsstjórnin fær greiddar fastar og árangurstengdar þóknunir sem eru í réttu hlutfalli við veitta þjónustu. Auk þess samræmir þóknunin hagsmuni sjóðsstjórnans við hagsmuni hinna fjárfestanna með það í huga að auka virði sjóðsins, án þess að skapa áhættu gagnvart breytileika ávöxtunar af starfsemi sjóðsins sem er slík að umfangi að þóknunin, þegar hún er tekin til athugunar ein og sér, gefi til kynna að sjóðsstjórnin sé umbjóðandi.

Ofangreint mynstur málsatvika og greining gildir um dæmi 14A–14C sem er lýst hér á eftir. Hvert dæmi er tekið til athugunar eitt og sér.

Dæmi 14A

Sjóðsstjórnin á cinnig 2% fjárfestingu í sjóðnum sem samræmir hagsmuni hans við hagsmuni annarra fjárfesta. Sjóðsstjórnin ber engin skylda til að fjármagna tap sem er umfram 2% af fjárfestingu. Fjárfestarnir geta leyst sjóðsstjórnann frá störfum með einföldum meirihluta atkvæða, en aðeins ef hann brytur gegn samningi.

Fjárfesting sjóðsstjórnans upp á 2% eykur áhættu hans gagnvart breytileika ávöxtunar af starfsemi sjóðsins án þess að valda áhættu sem er af slíku umfangi að hún gefi til kynna að sjóðsstjórnin sé umbjóðandi. Réttindi annarra fjárfesta til að leysa sjóðsstjórnann frá störfum teljast vera verndarréttindi þar sem aðeins er hægt að neyta þeirra ef brotið er gegn samningi. Í þessu dæmi gefur áhætta sjóðsstjórnans til kynna að sjóðsstjórnin sé umboðsaðili, þrátt fyrir að sjóðsstjórnin hafi víðtækt ákvarðanatökuvald og beri áhættu gagnvart breytileika ávöxtunar af hagsmunum sínum og þóknun. Þar af leiðandi kemst sjóðsstjórnin að þeirri niðurstöðu að hann hefur ekki yfirráð yfir sjóðnum.

Dæmi 14B

Sjóðsstjórinn á hlutfallslega meiri fjárfestingu í sjóðnum, en honum ber engin skylda til að fjármagna tap umfram þá fjárfestingu. Fjárfestamir geta leyst sjóðsstjórnun frá störfum með einföldum meirihluta atkvæða, en aðeins ef hann brýtur gegn samningi.

Í þessu dæmi teljast réttindi annarra fjárfesta til að leysa sjóðsstjórnun frá störfum vera vermdaréttindi þar sem aðeins er hægt að neyta þeirra ef brotið er gegn samningi. Þrátt fyrir að sjóðsstjórinn fái greiddar fastar og árangurstengdar þóknarir sem eru í réttu hlutfalli við veitta þjónustu gæti samsetning fjárfestingar sjóðsstjórnans og þóknunar hans valdið áhættu gagnvart breytileika ávöxtunar af starfsemi sjóðsins, sem er slík að umfangi að hún gefur til kynna að sjóðsstjórinn sé umbjóðandi. Þeim mun meira sem umfang og breytileiki efnahagslegra hagsmuna sjóðsstjórnans er (að teknu tilliti til þóknana og annarra hagsmuna samanlagt) þeim mun meiri áherslu leggur sjóðsstjórinn á þessa efnahagslegu hagsmuni í greiningunni og þeim mun líklegri er að sjóðsstjórinn sé umbjóðandi.

Til dæmis geti sjóðsstjórinn, að teknu tilliti til þóknana og annarra hagsmuna, álitid að 20% fjárfesting væri næg til að komast að þeirri niðurstöðu að hann hafi yfirráð yfir sjóðnum. Við aðrar aðstæður (t.d. ef þóknun eða aðrir þættir eru með öðrum hætti) geta yfirráð samt sem áður myndast ef umfang fjárfestingar er annað.

Dæmi 14C

Sjóðsstjórinn á 20% hlutfallslega fjárfestingu í sjóðnum en honum ber engin skylda til að fjármagna tap umfram 20% fjárfestingarinnar. Sjóðurinn hefur stjórn og allir meðlimir hennar eru óháðir sjóðsstjórnunum og eru tilnefndir af hinum fjárfestunum. Stjórnin tilnefnir sjóðsstjórnun árlega. Hafi stjórnin ákveðið að endurnýja ekki samning sjóðsstjórnans geta aðrir framkvæmdastjórnir innan geirans framkvæmt þjónustuna sem sjóðsstjórinn veitir.

Þrátt fyrir að sjóðsstjórinn fái greiddar fastar og árangurstengdar þóknarir sem eru í réttu hlutfalli við veitta þjónustu gæti samsetning 20% fjárfestingar sjóðsstjórnans og þóknunar hans valdið áhættu gagnvart breytileika ávöxtunar af starfsemi sjóðsins, sem er slík að umfangi að hún gefur til kynna að sjóðsstjórinn sé umbjóðandi. Fjárfestamir hafa þó efnisleg réttindi til að leysa sjóðsstjórnun frá störfum—stjórnin kemur á fyrirkomulagi sem tryggir að fjárfestamir geti leyst sjóðsstjórnun frá störfum ef þeir ákveða að gera það.

Í þessu dæmi leggur sjóðsstjórinn meiri áherslu á efnislegu réttindin varðandi lausn í greiningunni. Þannig gefa efnisleg réttindi annarra fjárfesta til kynna að sjóðsstjórinn sé umbodsaðili, þrátt fyrir að sjóðsstjórinn hafi viðtekið ákvarðanatökvald og beri áhættu gagnvart breytileika ávöxtunar sjóðsins af þóknun sinni og fjárfestingu. Þar af leiðandi kemst sjóðsstjórinn að þeirri niðurstöðu að hann hefur ekki yfirráð yfir sjóðnum.

Dæmi 15

Félag sem fjárfest er í stofnað til að kaupa eignasafn eignavarinna verðbréfa með föstum vöxtum, fjármögnunum með skuldagerningum á föstum vöxtum og eiginfjárgerningum. Eiginfjárgerningarnir eru hannaðir til að veita skuldafjárfestunum vernd, sem er ætluð síðasta kröfuhafanum í kröfuröðinni, og taka við allri viðbótarávöxtun félagsins sem fjárfest er í. Viðskiptin voru markaðssett fyrir mögulega skuldafjárfesta sem fjárfesting í safni eignavarinna verðbréfa sem bera lánsáhættu í tengslum við möguleg vanskil útgefenda eignavörðna verðbréfa í eignasafninu og vaxtaáhættu í tengslum við stýringu eignasafnsins. Við stofnun eru eiginfjárgerningarnir 10% af virði keyptra eigna. Aðili sem tekur ákvarðanir (forstöðumaður eigna) stýrir virka eignasafninu með því að taka fjárfestingarákvarðanir innan þeirra marka sem sett eru fram í lýsingu félagsins sem fjárfest er í. Fyrir þá þjónustu fær forstöðumaður eigna fasta markaðstengda þóknun (þ.e. 1% af eignum í stýringu) og árangurstengda þóknun (þ.e. 10% af hagnaði) ef hagnaður félagsins sem fjárfest er í fer yfir tilgreind mörk. Þóknarnir eru í réttu hlutfalli við veitta þjónustu. Forstöðumaður eigna á 35% eigin fjár félagsins sem fjárfest er í.

Þau 65% eigin fjár sem eftir standa og allir skuldagerningarnir eru í eigu fjölda vel dreifðra ótengdra fjárfesta sem eru þriðju aðilar. Leysa má forstöðumann eigna frá störfum, án ástæðu, með ákvörðun annarra fjárfesta sem tekin er með einföldum meirihluta.

Forstöðumaður eigna fær greiddar fastar og árangurstengdar þóknarir sem eru í réttu hlutfalli við veitta þjónustu. Þóknunin samræmir hagsmunum sjóðsstjórnans við hagsmunum annarra fjárfesta þess efnis að auka virði sjóðsins. Forstöðumaður eigna ber áhættu gagnvart breytileika ávöxtunar af starfsemi sjóðsins þar sem hann er handhafi 35% af eigin fé hans, og af þóknun sinni.

Þrátt fyrir að starfað sé innan þeirra marka sem sett eru fram í útboðslýsingu félagsins sem fjárfest er í hefur forstöðumaður eigna núverandi getu til að taka fjárfestingarákvarðanir sem hafa veruleg áhrif á ávöxtun félagsins sem fjárfest er í— réttindi annarra fjárfesta varðandi lausn hafa lítið vægi í greiningunni þar sem þau réttindi eru á hendi fjölda ýmissa dreifðra fjárfesta. Í þessu dæmi leggur forstöðumaður eigna meiri áherslu á áhættu gagnvart breytileika ávöxtunar sjóðsins af eignarhlutdeild sinni, sem vijkja fyrir skuldagermingunum. Eignarhald á 35% eigin fjár skapar undirliggjandi áhættu gagnvart tapi og réttindum varðandi ávöxtun félagsins sem fjárfest er í, sem hefur það mikið vægi að það gefur til kynna að forstöðumaður eigna sé umbjóðandi. Þar af leiðandi kemst forstöðumaður eigna að þeirri niðurstöðu að hann hafi yfirláð yfir félaginu sem fjárfest er í.

Dæmi 16

Adili sem tekur ákvarðanir (umsýsluadili) hefur umsjón með miðlunarsjóði margra seljenda, sem gefur út skuldagerminga til skamms tíma til ótengdra fjárfesta sem eru þriðju aðilar. Viðskiptin voru markaðssett fyrir mögulega fjárfesta sem fjárfesting í safni hátt metinna eigna til meðallangs tíma sem bera lágmarks útlánaáættu í tengslum við möguleg vanskil útgefenda eigna í eignasafninu. Ýmsir framseljendur selja miðlunarsjóðnum háæða eignasöfn til meðallangs tíma. Hver framseljandi þjónustar eignasafnið sem hann selur miðlunarsjóðnum og stýrir vanskilakröfum fyrir markaðstengda umsýsluþóknun. Hver framseljandi veitir einnig síðasta kröfuhafanum í kröfuróðinni vörn gegn tapi á eignasafni sínu með yfirveðsetningu eigna sem færðar eru í miðlunarsjóðinn. Umsýsluadilinn setur skilmála fyrir miðlunarsjóðinn og stýrir starfsemi hans fyrir markaðstengda þóknun. Þóknunin er í réttu hlutfalli við veitta þjónustu. Umsýsluadilinn samþykkir þá seljendur sem fá leyfi til að selja miðlunarsjóðnum, samþykkir eignirnar sem miðlunarsjóðurinn kaupir og tekur ákvarðanir um fjármögnun miðlunarsjóðsins. Umsýsluadilinn starfar með hagsmuni allra fjárfestanna í huga.

Umsýsluadilinn á rétt á allri viðbótarávöxtun miðlunarsjóðsins og bætur einnig láns hæfi hans og veitir honum lausafjárþyrirgreiðslu. Endurbót á láns hæfi sem umsýsluadilinn veitir stendur undir fyrsta tapi, sem er allt að 5% af öllum eignum miðlunarsjóðsins, eflir að framseljendurnir hafa tekið á sig tap. Lausafjárþyrirgreiðsla er ekki nýtt á móti vanskilacignum. Fjárfestarnir eiga ekki efnisleg réttindi sem gætu haft áhrif á ákvarðanatökuvald umsýsluadilans.

Þrátt fyrir að umsýsluadilinn fái greidda markaðstengda þóknun fyrir þjónustu sína, sem er í réttu hlutfalli við veitta þjónustu, ber umsýsluadilinn áhættu gagnvart breytileika ávöxtunar af starfsemi miðlunarsjóðsins vegna þess að hann á rétt á allri viðbótarávöxtun miðlunarsjóðsins og gagnvart bætingu láns hæfis og lausafjárþyrirgreiðslu (þ.e. miðlunarsjóðurinn ber áhættu gagnvart lausafjáráættu með því að nota skammtímaskuldagerminga til að fjármagna eignir til meðallangs tíma). Þrátt fyrir að hver framseljandi hafi ákvarðanatökuréttindi sem hafa áhrif á virði eigna miðlunarsjóðsins hefur umsýsluadilinn viðtekið ákvarðanatökuvald sem veitir honum núverandi réttindi til að stýra þeirri starfsemi sem hefur *meist* áhrif á ávöxtun miðlunarsjóðsins (þ.e. umsýsluadilinn setti fram skilmála miðlunarsjóðsins, hefur rétt til að taka ákvarðanir um eignirnar (samþykkja keyptar eignir og framseljendur þessara eigna) og fjármögnun miðlunarsjóðsins (en nauðsynlegt er að fá inn nýja fjárfestingu með reglulegu millibili)). Rétturinn til viðbótarávöxtunar miðlunarsjóðsins og bæting láns hæfis og veiting lausafjárþyrirgreiðslu veldur því að umsýsluadilinn ber áhættu gagnvart breytileika ávöxtunar af starfsemi miðlunarsjóðsins sem er frábrugðin áhættu annarra fjárfesta. Til samræmis við það gefur áhættan til kynna að umsýsluadilinn sé umbjóðandi og þar af leiðandi kemst umsýsluadilinn að þeirri niðurstöðu að hann hafi yfirláð yfir miðlunarsjóðnum. Skylda umsýsluadilans til að starfa í þágu allra fjárfesta kemur ekki í veg fyrir að umsýsluadilinn sé umbjóðandi.

Tengsl við aðra aðila

- B73 Við mat á yfirláðum skal fjárfestir taka til athugunar með hvaða hætti hann tengist öðrum aðilum og hvort þessir aðilar komi fram fyrir hönd fjárfestisins (þ.e. hvort þeir séu „umboðsaðilar í reynd“). Ákvörðun á því hvort aðilar komi fram sem umboðsaðilar í reynd krefst mats, þar sem ekki eingöngu er tekið tillit til eðlis tengslanna heldur einnig til samþils þessara aðila hver við annan og við fjárfestinn.
- B74 Slik tengsl þurfa ekki að fela í sér sammingsbundið fyrirkomulag. Adili er umboðsaðili í reynd ef fjárfestirinn, eða þeir sem stýra starfsemi fjárfestisins, geta stýrt þeim aðila til að starfa fyrir hönd fjárfestisins. Við þessar aðstæður skal fjárfestirinn taka til athugunar ákvarðanatökurétt þess sem er umboðsaðili hans í reynd og óbeina áhættu sem fjárfestirinn ber gagnvart breytileika ávöxtunar, eða rétti til ávöxtunar, fyrir milligöngu umboðsaðilans í reynd, ásamt sinum eigin rétti og áhættu, þegar lagt er mat á yfirláð yfir félagi sem fjárfest er í.
- B75 Eftirfarandi eru dæmi um aðra slíka aðila sem, vegna þess með hvaða hætti tengsl þeirra eru, gætu komið fram sem umboðsaðilar fjárfestisins í reynd:

- a) aðilar tengdir fjárfestinum,

- b) aðili sem hefur fengið hagsmunum sína í félaginu sem fjárfest er í sem framlag eða lán frá fjárfestinum,
- c) aðili sem hefur samþykkt hvorki að selja, yfirfæra né leggja kvaðir á hagsmunum sína í félaginu sem fjárfest er í án fyrirframsamþykkis fjárfestisins (nema við aðstæður þar sem fjárfestirinn og hinn aðillinn hafa réttindi til að fyrirframsamþykja og réttindin eru á grundvelli skilmála sem viljugir óháðir aðilar hafa samþykkt),
- d) aðili sem getur ekki fjármagnað starfsemi sína án víkjandi fjárstudnings frá fjárfestinum,
- e) félag sem fjárfest er í ef meirihluti aðila í stjórn þess eða lykilstarfsmenn í stjórnunarstöðum eru þeir sömu og hjá fjárfestinum,
- f) aðili sem á náin viðskiptatengsl við fjárfestinn, svo sem tengsl á milli veitanda sérfræðihjónustu og mikilvægs viðskiptavinar hans.

Yfirlit yfir tilteknum eignum

- B76 Fjárfestir skal taka til athugunar hvort hann fari með hluta félags sem fjárfest er í sem einingu sem álitin er aðskilin og, ef svo er, hvort hann hafi yfirlit yfir einingunni sem álitin er aðskilin.
- B77 Fjárfestir skal meðhöndla hluta félags sem fjárfest er í sem einingu sem álitin er aðskilin og einungis að uppfylltum eftirfarandi skilyrðum:

Greiðslur vegna tilgreindra skulda koma einungis frá tilgreindum eignum félagsins sem fjárfest er í (og bættu lánshæfi sem tengist því, ef um það er að ræða), eða öðrum tilgreindum hagsmunum í félaginu sem fjárfest er í. Aðrir aðilar en þeir sem eiga tilgreindar skuldir eiga ekki réttindi eða skyldur sem tengjast tilgreindu eignunum eða eftirstandandi sjóðstreymi frá þessum eignum. Í raun er eftirstandandi félagi sem fjárfest er í ekki heimilt að nota hagnað frá tilgreindu eignunum, og ekki má greiða skuldir einingarinna sem álitin er aðskilin með eignum eftirstandandi félagsins sem fjárfest er í. Því eru í raun allar eignir, skuldir og eigið fé einingarinna sem álitin er aðskilin, algerlega aðskildar frá aðalfélaginu sem fjárfest er í. Þessar einingar sem álitnar eru aðskildar eru oft nefndar „siló.“

- B78 Að uppfylltum skilyrðunum í lið B77, skal fjárfestir auðkenna starfsemi, sem hefur veruleg áhrif á hagnað einingarinna sem álitin er aðskilin, og hvernig starfsemi er stýrt í því skyni að meta hvort hann hefur vald yfir þeim hluta í félaginu sem fjárfest er í. Þegar fjárfestirinn leggur mat á yfirlit yfir einingu sem álitin er aðskilin, skal hann einnig taka til athugunar hvort að þátttaka hans, í einingunni sem álitin er aðskilin, beri áhættu eða rétt til að njóta breytilegrar ávöxtunar og hvort hann geti með valdi sínu yfir félaginu sem fjárfest er í haft áhrif á ávöxtun sína af fjárfestingunni.
- B79 Hafi fjárfestirinn yfirlit yfir einingunni sem álitin er aðskilin skal hann gera samstæðu úr þeim hlut félagsins sem fjárfest er í. Í því tilviki skulu aðrir aðilar undanskilja þann hluta félagsins sem fjárfest er í, þegar þeir leggja mat á yfirlitinn yfir og við gerð samstæðu úr félaginu sem fjárfest er í.

Símat

- B80 Fjárfestir skal endurmeta hvort hann hafi yfirlit yfir félagi sem fjárfest er í ef málavextir og aðstæður gefa til kynna breytingar á einum eða fleiri af þeim þremur þáttum yfirlita, sem tilgreind eru í 7. lið.
- B81 Verði breyting á því hvernig farið er með vald yfir félagi sem fjárfest er í, skal breytingin endurspeglast í því hvernig fjárfestir metur vald sitt yfir félagi sem fjárfest er í. Sem dæmi geta breytingar á ákvarðanatökuréttinum þýtt að viðkomandi starfsemi sé ekki lengur stýrt fyrir milligöngu atkvæðisréttar, heldur veitir annað samkomulag, t.d. samningar, öðrum aðila eða aðilum núverandi getu til að stýra viðeigandi starfsemi.
- B82 Atburður getur orðið til þess að fjárfestir öðlast eða missir vald yfir félagi sem fjárfest er í án þess að fjárfestirinn taki þátt í þeim atburði. Til dæmis getur fjárfestir öðlast vald yfir félagi sem fjárfest er í vegna þess að ákvarðanatökuréttur annarra aðila, eins eða fleiri, sem áður komu í veg fyrir yfirlit fjárfestisins yfir félaginu sem fjárfest er í, er fallinn úr gildi.
- B83 Fjárfestir skal einnig taka til athugunar breytingar, sem hafa áhrif á áhættuna sem hann ber eða réttinn til að njóta breytilegrar ávöxtunar, sem tengjast þátttöku hans í félagi sem fjárfest er í. Til dæmis getur fjárfestirinn hefur vald yfir félagi sem fjárfest er í misst yfirlitinn yfir félaginu sem fjárfest er í, eigi hann ekki lengur rétt á hagnaði eða að hann beri ekki lengur áhættu gagnvart skuldbindingum, því þá uppfyllir fjárfestirinn ekki lengur ákvæði b-liðar 7. liðar (t.d. ef samningi um móttöku frammistöðutengdrar þóknunar er slitið).
- B84 Fjárfestir skal taka til athugunar hvort mat hans á því hvort hann sé í hlutverki umbóðsaðila eða umþjóðanda hafi breyst. Breytingar á heildartengslum á milli fjárfestisins og annarra aðila geta haft í för með sér að fjárfestirinn verði ekki lengur í hlutverki umbóðsaðila, þrátt fyrir að hafa áður verið umbóðsaðili og öfugt. Til dæmis þegar breytingar verða á réttindum fjárfestisins, eða annarra aðila, skal fjárfestirinn endurmeta stöðu sína sem umþjóðandi eða umbóðsaðili.

- B85 Upphaflegt mat fjárfestis á yfiráðum eða stöðu sinni sem umbodsaðili eða umbjóðandi breytist ekki einfaldlega vegna þess að breytingar verða á markaðsaðstæðum (t.d. breytingar á hagnaði félagsins sem fjárfest er í sem eru til komnar vegna markaðsaðstæðna), nema að breytingarnar á markaðsaðstæðunum breyti einum eða fleiri þeirra þriggja þátta yfiráða sem taldir eru upp í 7. mgr., eða verði til þess að heildartengslin á milli umbjóðanda og umbodsaðila breytist.

REIKNINGSSKILAKRÓFUR

Aðferðir við gerð samstæðureikningsskila

- B86 Samstæðureikningsskil:

- draga saman eigna-, skulda-, eigin fjár-, tekju-, gjalda- og sjóðstreymisliði móðurfélags við sambærilega liði dótturfélaga þess,
- jafna saman (fellir niður) bókfært verð fjárfestingar móðurfélagsins í sérhverju dótturfélagi á móti hlut móðurfélagsins í eigin fé sérhvers dótturfélags (sjá IFRS-staðal 3 þar sem meðferð allrar tengdrar viðskiptavildar er lýst),
- fella niður að fullu eignir og skuldir innan samstæðu, eigið fé, tekjur, gjöld og sjóðstreymi sem tengjast viðskiptum á milli eininga samstæðunnar (hagnaður eða tap af viðskiptum innan samstæðu, sem er fært í eignum, s.s. birgðum og fastafjármunum, er fellt niður að fullu). Tap innan samstæðu getur bent til virðisrýmnar sem nauðsynlegt er að færa í samstæðureikningsskil. IAS-staðall 12, *tekjuskattar* gildir um tímabundinn misnum sem stafar af brottfellingu hagnaðar og taps sem rekja má til viðskipta innan samstæðu.

Samræmdar reikningsskilaaðferðir

- B87 Ef eining í samstæðunni notar aðrar reikningsskilaaðferðir, en þær sem notadar eru í samstæðureikningsskilunum, fyrir sambærileg viðskipti og atburði við sambærilegar aðstæður eru gerðar viðeigandi leiðréttingar á reikningsskilum hennar þegar þau eru notuð við gerð samstæðureikningsskilanna, til að tryggja samræmi við reikningsskilastefnu samstæðunnar.

Mat

- B88 Eining skal telja með tekjur og gjöld dótturfélags í samstæðureikningsskilunum frá þeim degi sem hún öðlast yfiráð fram að þeim degi sem einingin hættir að hafa yfiráð yfir félaginu. Tekjur og gjöld dótturfélagsins eru byggð á fjárhæðum eigna og skulda sem færð eru í samstæðureikningsskil á yfirtökudegi. Kostnaður við afskriftir, sem er færður í yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar eftir yfirtökudag, skal t.d. byggjast á gangvirði tengdu afskrifanlegu eignarinnar sem er fært í samstæðureikningsskil á yfirtökudegi.

Mögulegur atkvæðisréttur

- B89 Þegar mögulegur atkvæðisréttur, eða aðrar afleiður sem fela í sér mögulegan atkvæðisrétt eru til staðar, skal hlutfall hagnaðar eða taps og eiginfjárhreyfinga sem skipt er á móðurfélagið og hlutar sem ekki er ráðandi í samstæðureikningsskilum, einvörðungu ákvarðað á grundvelli núverandi eignarhluta og það endurspeglar ekki hugsanlega nýtingu eða breytingu mögulegs atkvæðisréttar og annarra afleiðna, nema ákvæði liðar 90B gildi.
- B90 Við ákveðnar aðstæður hefur eining í raun og veru núverandi eignarhluta sem leiðir af viðskiptum, sem veitir einingunni eins og er aðgang að hagnaðinum sem tengist eignarhluta. Þegar svo háttar til skal hlutinn, sem ráðstafað er til móðurfélagsins og hlutar sem ekki eru ráðandi í samstæðureikningsskilum, ákvarðaður með tilliti til endanlegrar beitingar mögulegs atkvæðisréttar og annarra afleiða sem veita einingunni eins og er aðgang að hagnaðinum.
- B91 IFRS-staðall 9 gildir ekki um hagsmuni í dótturfélögum sem eru samsteypt. Þegar gemingar sem fela í sér mögulegan atkvæðisrétt veita eins og er aðgang að hagnaðinum sem tengist eignarhluta í dótturfélagi, falla gemingarnir ekki undir kröfur IFRS-staðals 9. Í öllum öðrum tilvikum skal færa geminga sem fela í sér mögulegan atkvæðisrétt í dótturfélagi í samræmi við IFRS-staðal 9.

Reikningsskiladagur

- B92 Reikningsskil móðurfélagsins og dótturfélaga þess, sem eru notuð við gerð samstæðureikningsskilanna, skulu hafa sama reikningsskiladag. Þegar lok reikningsskilatímabils móðurfélagsins og dótturfélags eru ekki þau sömu, gerir dótturfélagið viðbótarreikningsskil vegna samstæðureikningsskilanna, miðað við reikningsskiladag móðurfélagsins, til að móðurfélagið geti skráð fjárhagsupplýsingar dótturfélagsins í samstæðureikningsskilin, nema það sé ógerlegt.

B93 Ef það er ógerlegt, skal móðurfélagið taka fjárhagsupplýsingar dótturfélagsins í samstæðureikningsskil miðað við nýjustu reikningsskil dótturfélagsins sem leiðrétt eru með tilliti til áhrifa af verulegum viðskiptum eða atburðum sem verða á milli þessara reikningsskila og dags samstæðureikningsskilanna. Tímabilið á milli reikningsskiladags dótturfélagsins og dags samstæðureikningsskilanna skal ekki vera lengra en þrjú mánuðir og lengd reikningsskilatímabilanna og mismunurinn á tímabilinu á milli reikningsskiladaganna skal vera það sama frá tímabili til tímabils.

Hlutir, sem ekki eru ráðandi

B94 Eining skal færa hagnað eða tap og hvern þátt annarrar heildarafkomu á eigendur móðurfélagsins og eigendur hluta sem ekki eru ráðandi. Einingin skal einnig færa samanlagða heildarafkomu á eigendur móðurfélagsins og á hluta sem ekki eru ráðandi, jafnvel þótt það leiði til þess að halli verði á hlutanum sem ekki er ráðandi.

B95 Ef í dótturfélagi eru útistandandi forgangshlutir með uppsafnanlegan arðgreiðslurétt sem eru í eigu hluta sem ekki eru ráðandi og flokkadír sem eigið fé, reiknar einingin hlutdeild sína í hagnaði eða tapi, eftir að tekið hefur verið tillit til arðs af slíkum hlutum, óháð því hvort tilkynnt hefur verið um arðgreiðslur.

Breytingar á hlutum sem eru í eigu hluta sem ekki eru ráðandi

B96 Verði breyting á hlutfalli eiginfjár þess hluta sem ekki er ráðandi skal eining leiðréta bókfært verð ráðandi hlutar og hlutar sem ekki er ráðandi til að endurspeglar breytingar á hlutfallslegum hagsmunum hennar í dótturfélaginu. Einingin skal færa mismun á fjárhæðinni sem sett er á hlut sem ekki er ráðandi og gangvirði greiðslu, sem er greidd eða móttækin, beint sem eigið fé og skrá á eigendur móðurfélagsins.

Tap á yfirráðum

B97 Móðurfélag getur tapað yfirráðum yfir dótturfélagi í tveimur eða fleiri samningum (viðskiptum). Hinsvegar eru kringumstæður stundum þannig að fara ætli með marga samninga sem ein viðskipti. Þegar ákveðið er hvort samningarnir skuli færðir sem ein viðskipti skal móðurfélagið taka tillit til allra skilmála og skilyrða samninganna og efnahagslegra áhrifa þeirra. Eitt eða fleiri eftirfarandi atriða geta bent til þess að móðurfélagið skuli færa marga samninga sem ein viðskipti:

- a) þeir eru gerðir samtímis eða þess vænst að einn leiði af öðrum,
- b) þeir mynda ein viðskipti sem er ætlað að ná fram heildarviðskiptaáhrifum,
- c) það að einn samningur sé gerður er háð því að a.m.k. einn annar samningur sé gerður,
- d) ekki er hægt að réttlæta stakan samning efnahagslega en sé hann settur í samhengi við aðra samninga gegnir öðru máli. Dæmi um þetta er þegar hlutabréf eru seld undir markaðsverði og sú sala jöfnuð út síðar með sölu bréfa yfir markaðsverði.

B98 Ef móðurfélag tapar yfirráðum yfir dótturfélagi skal það:

- a) afskrá:
 - i. eignir (þ.m.t. viðskiptavild) og skuldir dótturfélagsins á bókfærðu verði dagsins sem yfirráðin töpuðust og
 - ii. bókfært verð allra hluta sem ekki eru ráðandi í fyrrnefndu dótturfélagi daginn sem yfirráðin tapast (þ.m.t. allir þættir annarrar heildarafkomu sem tilheyrja því),
- b) færa:
 - i. gangvirði móttækis endurgjalds, ef eitthvert hefur verið, vegna viðskiptanna, atburðarins eða aðstæðnanna sem leiddu til taps á yfirráðum,
 - ii. ef viðskiptin, atburðurinn eða aðstæðurnar sem leiddu til taps á yfirráðum, fela í sér úthlutun hlutabréfa dótturfélagsins til eigenda, í krafti þess að þeir eru eigendur, þá úthlutun, og

- iii. hverja þá fjárfestingu sem haldið er í fyrnefndu dótturfélagi á gangvirði dagsins sem yfirráðin töpuðust,
- c) endurflokka fjárhæðir, sem færðar eru í aðra heildaraðkomu í rekstrarreikningi í tengslum við dótturfélagið á þeim grundvelli sem greint er frá í lið B99, eða yfirfæra þær beint í óráðstafað eigið fé ef gerð er krafa um það í öðrum IFRS-stöðlum,
- d) færa hvern þann mismun sem hlýst af sem ágóða eða tap í rekstrarreikningi móðurfélagsins.
- B99 Ef móðurfélag tapar yfirráðum yfir dótturfélagi skal móðurfélagið gera grein fyrir öllum fjárhæðum sem færðar eru í aðra heildaraðkomu í tengslum við það dótturfélag á sama grundvelli og krafist væri ef móðurfélagið hefði ráðstafað beint tengdum eignum eða skuldum. Ef ágóði eða tap, sem áður var fært í aðrar heildartekjur, er endurflokkað og fært í rekstrarreikning við ráðstöfun tengdra eigna og skulda, ber móðurfélaginu af þeim sökum að endurflokka ágóðann eða tapið úr eigin fé og í rekstrarreikning (endurflokkunarleiðrétting) þegar það tapar yfirráðunum yfir dótturfélaginu. Eins yfirfærir móðurfélagið endurmatsreikninginn beint í óráðstafað eigið fé, þegar það tapar yfirráðum yfir dótturfélaginu, ef endurmatsreikningur, sem áður var færður í aðrar heildartekjur, er færður beint í óráðstafað eigið fé þegar eigninni er ráðstafað.

Viðbætur C

Gildistökudagur og bráðabirgðaákvæði

Viðbætur þessi er óaðskiljanlegur hluti af IFRS-staðlinum og hefur sama gildi og aðrir hlutar IFRS-staðalsins.

GILDISTÖKUDAGUR

- C1 Eining skal beita þessum IFRS-staðli fyrir árleg tímabil sem hófst 1. janúar 2013 eða síðar. Heimilt er að taka breytingarnar upp fyrr. Beiti eining þessum IFRS-staðli fyrr, skal hún greina frá því og beita samtímis IFRS-staðli 11, IFRS-staðli 12, IAS-staðli 27, *aðgreind reikningsskil* og IAS-staðli 28 (eins og honum var breytt 2011).

AÐLÖGUN

- C2 Eining skal beita þessum IFRS-staðli afturvirk, í samræmi við IAS-staðal 8, *reikningsskilaaðferðir*; *breytingar á reikningshaldslegu mati og skekkjur*, nema að því leyti sem tilgreint er í liðum C3-C6.
- C3 Við upphaflega beitingu þessa IFRS-staðals er ekki gerð krafa um að eining geri breytingar á reikningsskilum vegna þátttöku sinnar í annað hvort:
- a) einingum sem áður voru hluti af samstæðu í samræmi við IAS-staðal 27, *samstæðureikningsskil og aðgreind reikningsskil* og SIC-túlkun 12, *samstæðureikningsskil – rekstrareiningar um sérverkefni*, og skulu í samræmi við þennan IFRS-staðal halda áfram að mynda samstæðu eða
- b) einingum sem mynduðu ekki samstæðu áður, í samræmi við IAS-staðal 27 og SIC-túlkun 12, og í samræmi við þennan IFRS-staðal, skulu ekki mynda samstæðu áfram.
- C4 Ákveði fjárfestir, á degi upphaflegrar beitingar á þessum IFRS-staðli, að gera samstæðu úr félagi sem fjárfest var í, sem myndaði ekki samstæðu samkvæmt IAS-staðli 27 og SIC-túlkun 12, skal hann:
- a) ef félagið sem fjárfest er í er fyrirtæki (eins og skilgreint er í IFRS-staðli 3), meta eignir, skuldir og hlutdeild hlutar sem ekki er ráðandi í félaginu sem fjárfest er í, eins og ef það félag sem fjárfesta á í myndar samstæðu (og hafi þannig fært yfirtökuna í samræmi við IFRS-staðal 3) frá þeim degi, þegar fjárfestirinn öðladist yfirráð yfir félaginu sem fjárfest var í, á grundvelli krafanna í þessum IFRS-staðli,
- b) ef félagið sem fjárfest er í, er ekki fyrirtæki (eins og skilgreint er í IFRS-staðli 3), meta eignir, skuldir og hlutdeild hlutar sem ekki er ráðandi í félaginu sem fjárfest er í, og sem fram að þessu myndar ekki samstæðu, eins og ef það félag sem fjárfest er í, myndaði samstæðu (með beitingu yfirtökuaðferðarinnar sem lýst er í IFRS-staðli 3, án þess að færa viðskiptavild félagsins sem fjárfest er í) frá þeim degi, þegar fjárfestirinn öðladist yfirráð yfir fyrirtækinu sem fjárfest var í, á grundvelli krafanna í þessum IFRS-staðli. Allan mismun á milli fjárhæð eigna, skulda og færðra hluta sem ekki eru ráðandi og fyrra bókfærðs verðs hlutdeildar fjárfestisins í félaginu sem fjárfest er í skal færa sem samsvarandi leiðréttingu á upphafsstöðu eign fjár,
- c) ef ekki er hægt að framkvæma mat á eignum, skuldum og hlut sem ekki er ráðandi í samræmi við a- eða b-lið (eins og skilgreint er í IAS-staðli 8), skal fjárfestirinn:

- i. Þegar félagið sem fjárfest er í er fyrirtæki, beita kröfunum í IFRS-staðli 3. Álitinn kaupdagur er dagurinn við upphaf fyrsta tímabilsins sem hægt er að beita IFRS-staðli 3, sem getur verið yfirstandandi tímabil,
- ii. Þegar félagið sem fjárfest er í er ekki fyrirtæki, skal beita yfirtökuáferðinni sem lýst er í IFRS-staðli 3, án þess að viðurkenna viðskiptavild félagsins sem fjárfest er í, frá og með álitnum kaupdegi. Álitinn kaupdagur er dagurinn við upphaf fyrsta tímabilsins sem hægt er að beita þessum lið, sem getur verið yfirstandandi tímabil.

Fjárfestirinn skal færa mismuninn á milli fjárhæðar eigna, skulda og færðra hluta sem ekki eru ráðandi, á þeim degi sem álitin er kaupdagur og allar áður færðar fjárhæðir vegna þátttöku hans, sem leiðréttingu á eigin fé fyrir tímabilið. Til viðbótar skal fjárfestirinn leggja fram samanburðarupplýsingar og upplýsingar í samræmi við IAS-staðal 8.

- C5 Ákveði fjárfestir á degi upphaflegrar beitingar á þessum IFRS-staðli að gera ekki samstöðu úr félagi sem fjárfest var í, sem áður myndaði samstöðu samkvæmt IAS-staðli 27 (eins og honum var breytt 2008) og SIC-túlkun 12, skal fjárfestirinn meta eftirstæða hagsmuni sína í félaginu sem fjárfest var í, á degi upphaflegrar beitingar á þeirri fjárhæð sem það hefði verið metið á, ef kröfur þessa IFRS-staðals hefðu verið virkar þegar fjárfestirinn hóf afskipti af, eða missti yfirráð yfir félaginu sem fjárfest er í. Ef ekki er hægt að meta eftirstæða hagsmuni (eins og skilgreint er í IAS-staðli 8), skal fjárfestirinn beita kröfum þessa IFRS-staðals, um færslu vegna taps á yfirráðum, við upphaf fyrsta tímabilsins sem hægt er að beita þessum IFRS-staðli, sem getur verið yfirstandandi tímabil. Fjárfestirinn skal færa mismuninn á milli áður færðrar fjárhæðar eigna, skulda og hlutar sem ekki er ráðandi og bókfærðs verðs hlutdeildar fjárfestisins í félaginu sem fjárfest er í, sem leiðréttingu á eigin fé fyrir tímabilið. Að auki skal fjárfestirinn leggja fram samanburðarupplýsingar og upplýsingar í samræmi við IAS-staðal 8.
- C6 Liðir 23, 25, B94 og B96–B99 voru breytingar við IAS-staðal 27, sem gerðar voru 2008 og yfirfærðar í IFRS-staðal 10. Eining skal beita kröfunum í þessum liðum, nema hún beiti lið C3, með eftirfarandi hætti:
- a) eining skal ekki endurákvæða neina þætti í rekstrarreikningi fyrir reikningsskilátímabil áður en breytingin í lið B94 tekur gildi í fyrsta sinn,
 - b) kröfumar í liðum 23 og B96 um að gera grein fyrir breytingum á eignarhaldi í dótturfélagi eftir að yfirráðum hefur verið náð, gilda ekki um breytingar sem áttu sér stað áður en eining beitir breytingunum í fyrsta sinn,
 - c) eining skal ekki endurákvæða bókfært verð fjárfestingar í fyrrverandi dótturfélagi ef hún tapaði yfirráðum yfir því áður en hún beitir breytingunum í 25. lið og liðum B97–B99 í fyrsta sinn. Auk þess skal eining ekki endurákvæða neinn ágóða eða tap ef hún hefur tapað yfirráðum yfir dótturfélagi áður en breytingunum í 25. lið og liðum B97–B99 er beitt í fyrsta sinn.

Tilvísanir í IFRS-staðal 9

- C7 Beiti eining þessum IFRS-staðli þó hún beiti ekki enn IFRS-staðli 9 ber að lesa tilvísanirnar í þessum IFRS-staðli í IFRS-staðal 9 sem tilvísanir í IAS-staðal 39, *frármúlagerningar: færsla og mat*.

AFTURKÖLLUN ANNARRA IFRS-STADLA

- C8 Þessi IFRS-staðall leysir af hólmi kröfumar varðandi samstöðureikningsskil í IAS-staðli 27 (eins og honum var breytt 2008).
- C9 Þessi IFRS-staðall leysir einnig af hólmi SIC-túlkun 12, *samstöðueikningsskil – rekstrareiningar um sérverkefni*.

Viðbætur D

Breytingar á öðrum IFRS-stöðlum

Í þessum viðbæti eru settar fram breytingar á öðrum IFRS-stöðlum sem eru afleiðing af útgáfu ráðsins á þessum IFRS-staðli. Eining skal beita þessum breytingum að því er varðar árleg tímabil sem hefjast 1. janúar 2013 eða síðar. Beiti eining þessum IFRS-staðli á fyrra tímabili, taka breytingarnar gildi á því fyrra tímabili. Breyttir liðir eru sýndir með þeim hætti að nýr texti er undirstrikaður og texti, sem hefur verið felldur brott, er yfirsrikaður.

IFRS-staðall 1 *Innleiðing alþjóðlegra reikningsskilastaða*

D1 Lið 39I er bætt við sem hér segir:

- 39I IFRS-staðall 10, *samstæðureikningsskil* og IFRS-staðall 11, *sameiginlegt fyrirkomulag*, gefnir út í maí 2011, breyttu liðum 31, B7, C1, D1, D14 og D15 og lið D31 var bætt við. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 10 og IFRS-staðli 11.

D2 Í viðbæti B er lið B7 breytt sem hér segir:

- B7 Notandi sem beitir stöðlunum í fyrsta sinn, skal beita eftirfarandi kröfum IFRS-staðals 10 framvirkt frá þeim degi sem skipt var yfir í IFRS-staðla:
- a) kröfunni í lið B94 um að samanlögð heildarafkoma skuli færð á eiginður móðurfélagsins og á hluti sem ekki eru ráðandi, jafnvel þó að það leiði til þess að halli verði á þeim hlutum sem ekki eru ráðandi,
 - b) kröfunum í liðum 23 og B93 um reikningsskil vegna breytinga á eignarhaldi móðurfélags í dótturfélagi sem leiða ekki til þess að yfirráð tapist og
 - c) kröfunum í liðum B97–B99 um reikningsskil vegna taps á yfirráðum yfir dótturfélagi og tengdum kröfum í lið 8A í IFRS-staðli 5, *fastgjármunir sem haldið er til sölu og affögð starfsemi*.

Ef notandi sem beitir stöðlunum í fyrsta sinn kys að beita IFRS-staðli 3 afturvírt á fyrri sameiningar fyrirtækja, skal hann einnig beita IFRS-staðli 10 í samræmi við lið C1 í þessum IFRS-staðli.

D3 Í viðbæti C er lið C1 breytt sem hér segir:

- C1 Notandi, sem beitir IFRS-stöðlum í fyrsta sinn, getur kosið að beita ekki IFRS-staðli 3 afturvírt á fyrri sameiningu fyrirtækja (sameiningu fyrirtækja sem átti sér stað fyrir þann dag sem skipt var yfir í IFRS-staðla). Hins vegar ef notandi, sem beitir IFRS-stöðlum í fyrsta sinn, endurgerir útreikninga vegna sameiningar fyrirtækja til að fylgja IFRS-staðli 3, skal hann endurgera útreikninga vegna allra síðari sameininga fyrirtækja og skal einnig beita IFRS-staðli 10, frá sama degi. Ef notandi sem beitir IFRS-stöðlum í fyrsta sinn kys t.d. að endurgera útreikninga vegna sameiningar fyrirtækja sem átti sér stað 30. júní 20X6 skal hann endurgera útreikninga vegna hvers konar sameiningar fyrirtækja sem áttu sér stað milli 30. júní 20X6 og dagsins sem skipt var yfir í IFRS-staðla og skal einnig beita IFRS-staðli 10 frá 30. júní 20X6.

IFRS-staðall 2 *Eignarhlutatengd greiðsla*

D4 Lið 63A er bætt við sem hér segir:

- 63A IFRS-staðall 10, *samstæðureikningsskil* og IFRS-staðall 11, gefnir út í maí 2011, breyttu ákvæðum 5. liðar og viðauka A. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 10 og IFRS-staðli 11.

Í viðbæti A er neðanmálsgrein við skilgreininguna á „eignarhlutatengdu greiðslufyrirkomulagi“ breytt sem hér segir:

- * „Samstæða“ er skilgreind í viðauka A við IFRS-staðal 10, *samstæðureikningsskil* sem „móðurfélag og dótturfélag þess“ með hliðsjón af endanlegu móðurfélagi einingarinnar sem reikningsskiðin taka til.

IFRS-staðall 3 *Sameining fyrirtækja*

D5 Ákvæðum 7. liðar er breytt og lið 64E er bætt við sem hér segir:

- 7 Leiðbeiningarnar í IFRS-staðli 10, *samstæðureikningsskil* skulu notaðar til að skilgreina yfirtökuáðilann — þá einingu sem óðlast yfir annarri einingu, þ.e. yfirtækna aðilanum. Ef sameining fyrirtækja hefur átt sér stað, en beiting leiðbeininganna í IFRS-staðli 10 tilgreinir ekki skýrt hver sameinuðu eininganna er yfirtökuáðilinn, þá skulu þættimír í liðum B14–B18 hafðir í huga við þá ákvörðun.

- 64E IFRS-staðall 10, gefinn út í maí 2011, breytti liðum 7, B13, B63 (e-lið) og viðbæti A. Eining skal beita þessum breytingum við beitingu IFRS-staðals 10.
- D6 [Á ekki við kröfur]
- D7 Í viðbæti A er skilgreiningunni „yfirráð“ eytt.
- D8 Í viðbæti B er liðum B13 og B63 (e-lið) breytt sem hér segir:
- B13 Leiðbeiningarnar í IFRS-staðli 10, *samstæðureikningsskil* skulu notaðar til að skilgreina yfirtökuaðilann — þá einingu sem óðlast yfirráð yfir yfirteknna aðilanum. Ef sameining fyrirtækja hefur átt sér stað, en beiting leiðbeininganna í IFRS-staðli 10 tilgreinir ekki skýrt hver sameinuðu eininganna er yfirtökuaðilinn, þá skulu þættimír í liðum B14-B18 hafðir í huga við þá ákvörðun.
- B63 Dæmi um aðra IFRS-staðla sem eru leiðbeinandi um stöðara mat og reikningsskil yfirtekinna eigna og skulda eða skulda sem stofnað er til vegna sameiningar fyrirtækja eru meðal annars:
- a) ...
- c) IFRS-staðall 10 veitir leiðbeiningar um reikningsskil vegna breytinga á eignarhaldi móðurfélags á dótturfélagi eftir að yfirráðum hefur verið náð.

IFRS-staðall 7 Fjármálagæringar: upplýsingagjöf

- D9 Ákvæðum a-lið 3. liðar er breytt og lið 440 er bætt við sem hér segir:
- 3 Allar einingar skulu beita þessum IFRS-staðli á allar gerðir fjármálagæringa nema um sé að ræða:
- a) hlutdeildir í dótturfélögum, hlutdeildarfélögum eða samrekstri sem eru færðar í samræmi við IFRS-staðal 10, *samstæðureikningsskil*, IAS-staðal 27, *aðgreind reikningsskil* eða IAS-staðal 28, *fjárfestingar í hlutdeildarfélögum og samrekstri*. Í sumum tilvikum er einingu þó heimilt samkvæmt IAS-staðli 27 eða IAS-staðli 28 að nota IAS-staðal 39 við færslu hlutdeildar í dótturfélagi, hlutdeildarfélagi eða samrekstri, í þeim tilvikum ...
- 440 IFRS-staðall 10 og IFRS-staðall 11, *sameiginlegt fyrirkomulag*, sem gefnir voru út í maí 2011 breyttu 3. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 10 og IFRS-staðli 11.

IFRS-staðall 9 Fjármálagæringar (útgefnu í nóvember 2009)

- D10 Við bætist liður 8.1.2 sem hér segir:
- 8.1.2 IFRS-staðall 10, *samstæðureikningsskil* og IFRS-staðall 11, *sameiginlegt fyrirkomulag*, gefnir út í maí 2011, breyttu lið C8 og felldu á brott fyrirsöguina í lið C18 og liði C18-C23. Eining skal beita þeim breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 10 og IFRS-staðli 11.
- D11 Í viðbæti C eru liðir C18 og C19 og fyrirsagnimar á undan lið C18 og C19 felldar á brott og lið C8 er breytt sem hér segir:
- C83 Allar einingar skulu beita þessum IFRS-staðli á allar gerðir fjármálagæringa nema um sé að ræða:
- a) hlutdeild í dótturfélögum, hlutdeildarfélögum eða samrekstri sem eru færðar í samræmi við IFRS-staðal 10, *samstæðureikningsskil*, IAS-staðal 27, *aðgreind reikningsskil* eða IAS-staðal 28, *fjárfestingar í hlutdeildarfélögum og samrekstri*. Í sumum tilvikum er einingum þó heimilt samkvæmt IAS-staðli 27 eða IAS-staðli 28 að færa hlutdeild í dótturfélagi, hlutdeildarfélagi eða samrekstri með því að nota IAS-staðal 39 og IFRS-staðal 9, í þeim tilvikum ...

IFRS-staðall 9 Fjármálagæringar (útgefnu í október 2010)

- D12 Ákvæðum liðar 3.2.1. er breytt og lið 7.1.2 er bætt við eins og hér segir:
- 3.2.1 Við samstæðureikningsskil er liðum 3.2.2–3.2.9, B3.1.1, B3.1.2 og B3.2.1–B3.2.17 beitt á samstæðustigi. Af þeim sökum tekur eining öll dótturfélög með í samstæðureikningsskilin í samræmi við IFRS-staðal 10, *samstæðureikningsskil* og beitir síðan þessum liðum á hópinn sem verður til.

- 7.1.2 IFRS-staðall 10 og IFRS-staðall 11, *sameiginlegt fyrirkomulag*, útgefinn í maí 2011, breyttu liðum 3.2.1, B3.2.1–B3.2.3, B4.3.12 (c-lið), B5.7.15, C11 og C30 og felldi brott liði C23–C28 og tengdum fyrirsögnum. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 10 og IFRS-staðli 11.

D13 Í viðbæti B er liðum B3.2.1–B3.2.3 og B.5.7.15 breytt sem hér segir:

Í lið B3.2.1, er „(þ.m.t. allar einingar um sérverkefni)“ í fyrsta reit flæðisins felld á brott.

B3.2.2 Sú staða, sem lýst er í b-lið liðar 3.2.4 (þegar eining heldur eftir samningsbundnum rétti til sjóðstreymis frá fjáreign en tekur á sig samningsbundna skyldu til að greiða sjóðstreymi til eins eða fleiri viðtakenda), kemur t.d. upp þegar einingin er fjárvörslusjóður og gefur út til fjárfesta hagstæða hlutdeild í þeim fjáreignum, sem liggja til grundvallar og hún á, og veitir þjónustu við þessar fjáreignir. Í því tilviki uppfylla fjáreignir skilyrði fyrir afskráningu ef skilyrðunum í liðum 3.2.5. og 3.2.6 er fullnæggt.

B3.2.3 Við boitingu liðar 3.2.5 gæti einingin t.d. hafa átt framkvæðið að fjáreigninni eða hún gæti verið samstæða *dótturfélags*, sem hefur keypt fjáreignina og skilar sjóðstreymi áfram til ótengdra fjárfesta sem eru þriðju aðilar.

B5.7.15 Eftirfarandi eru dæmi um eignasérgreinda framkvæmdaráhættu:

a) ...

b) skuld gefin út af sérsniðinni einingu sem hefur eftirfarandi einkenni. Einingin er lagalega einangruð, þannig að eignir hennar eru aðskildar eingöngu í þágu fjárfesta hennar, jafnvel þó komi til gjaldþrots. Einingin tekur ekki þátt í öðrum viðskiptum og ekki er hægt að veðsetja eignir hennar. Fjárhæðir eru einungis greiddar út til fjárfesta einingarinnar ef aðskildu eignir skila sjóðstreymi. Þess vegna er, ...

D14 Í viðbæti C eru liðir C23 og C24 og fyrirsögnin á undan lið C23 felld á brott og liðum C11 og C30 er breytt sem hér segir:

C11 3 Allar einingar skulu beita þessum IFRS-staðli á allar gerðir fjármálagerninga, nema um sé að ræða:

a) hlutdeild í dótturfélögum, hlutdeildarfélögum eða samrekstri sem er færð í samræmi við IFRS-staðal 10, *samstæðureikningsskil*, IAS-stadal 27, *aðgreind reikningsskil* eða IAS-stadal 28, *fjárfestingar í hlutdeildarfélögum og samrekstri*. Í sumum tilvikum er einingum þó heimilt samkvæmt IAS-staðli 27 eða IAS-staðli 28 að færa hlutdeild í dótturfélagi, hlutdeildarfélagi eða samrekstri með því að nota IFRS-stadal 9, í þeim tilvikum ...

C30 4 Allar einingar skulu beita þessum staðli á allar gerðir fjármálagerninga nema um sé að ræða:

a) hlutdeild í dótturfélögum, hlutdeildarfélögum eða samrekstri sem er færð í samræmi við IFRS-stadal 10, *samstæðureikningsskil*, IAS-stadal 27, *aðgreind reikningsskil* eða IAS-stadal 28, *fjárfestingar í hlutdeildarfélögum og samrekstri*. Í sumum tilvikum er einingum þó heimilt samkvæmt IAS-staðli 27 eða IAS-staðli 28 að færa hlutdeild í dótturfélagi, hlutdeildarfélagi eða samrekstri með því að nota IFRS-stadal 9, í þeim tilvikum ...

IAS-staðall 1 *Framsetning reikningsskila*

D15 Ákvæðum 4. og 123. liðar er breytt og lið 139H er bætt við sem hér segir:

4 Þessi staðall gildir ekki um form og innihald samandreginna árs hlutareikningsskila sem gerð eru í samræmi við IAS-stadal 34, *árs hlutareikningsskil*. Þó eiga 15.–35. liður við þess háttar reikningsskil. Þessi staðall gildir jafnt um allar einingar, þ.m.t. þær sem setja fram samstæðureikningsskil í samræmi við IFRS-stadal 10, *samstæðureikningsskil* og þær sem setja fram aðgreind reikningsskil í samræmi við IAS-stadal 27, *aðgreind reikningsskil*.

123 Þegar stjórnendur beita reikningsskilaáðferðum einingarinnar nota þeir eigin dómgreind við ýmiss konar mat, að því undanskildu sem felur í sér áætlanir, sem getur haft veruleg áhrif á fjárhæðirnar sem færðar eru í reikningsskilunum. Stjórnendur nota t.d. eigin dómgreind við ákvörðun á því:

- a) ...
- b) hvénær nánast öll áhætta og ávinningur af eignarhaldi á fjáreignum og leigugeignum er yfirfærð á aðrar einingar, og
- c) hvort tiltekin vörusala sé í reynd fjármögnunarfyrirkomulag og hefur því ekki í för með sér reglulegar tekjur.
- d) [felldur-broti]

139H IFRS-staðall 10 og IFRS-staðall 12 útgefnir í maí 2011, breyttu 4., 119., 123. og 124. lið. Eining skal beita þeim breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 10 og IFRS-staðli 12.

IAS-staðall 7 *Yfirlit um sjóðstreymi*

D16 Ákvæðum liðar 42B er breytt og 57. lið er bætt við sem hér segir:

- 42B Breytingar á eignarhaldi á dótturfélagi sem leiða ekki til taps á yfirráðum, s.s. síðari kaup eða sala móðurfélags á eiginfjárgæmingum dótturfélags, eru skráðar sem viðskipti með eigið fé (sjá IFRS-staðal 10, *Samstæðureikningsskil*). Til samræmis við það, ...
- 57 IFRS-staðall 10 og IFRS-staðall 11, *sameiginlegt fyrirkomulag*, útgefnir í maí 2011 breyttu liðum 37, 38 og 42B og felldu á brott b-lið 50. liðar. Eining skal beita þeim breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 10 og IFRS-staðli 11.

IAS-staðall 21 *Áhrif gengisbreytinga erlendra gjaldmiðla*

D17 [Á ekki við kröfur]

D18 Ákvæðum 19., 45. og 46. liðar er breytt og lið 60F er bætt við sem hér segir:

- 19 Samkvæmt þessum staðli er einnig heimilt að sjálfstæð eining geri reikningsskil, eða eining sem gerir aðgreind reikningsskil í samræmi við IAS-staðal 27, *aðgreind reikningsskil*, setji fram reikningsskil sín í hvaða gjaldmiðli (eða gjaldmiðlum) sem er. Ef ...
- 45 Sameining rekstrarmíðurstaðna og fjárhagsstöðu erlends rekstrar við reikningsskil einingarinnar, sem reikningsskilin taka til, er gerð eftir venjulegum aðferðum við gerð samstæðureikningsskila, s.s. með því að fella út stöður innan samstæðu og viðskipti dótturfélags innan samstæðu (sjá IFRS-staðal 10, *Samstæðureikningsskil*). Ekki ...
- 46 Þegar reikningsskil erlends rekstrar miðast við annan reikningsskiladag en reikningsskil einingarinnar sem reikningsskilin taka til, semur erlendi reksturinn oft viðbótaryfirlit sem miðast við sömu dagsetningu og reikningsskil einingarinnar sem reikningsskilin taka til. Þegar þetta er ekki gert er heimilt samkvæmt IFRS-staðli 10 að nota annan dag, að því tilskildu að ekki muni meira en þremur mánuðum og að leiðréttingar séu gerðar vegna áhrifa af umtalsverðum viðskiptum eða öðrum atburðum sem gerast á milli reikningsskiladaganna. Í slíkum tilvikum eru eignir og skuldir erlenda rekstrarins umreiknaðar á genginu sem var í gildi við lok reikningsskilatímabils erlenda rekstrarins. Leiðréttingar eru gerðar vegna verulegra breytinga á gengi fram til loka reikningsskilatímabils einingarinnar, sem reikningsskilin taka til, í samræmi við IFRS-staðal 10. Sama ...
- 60F IFRS-staðall 10 og IFRS-staðall 11, *sameiginlegt fyrirkomulag*, útgefnir í maí 2011 breyttu liðum 3 (b-lið), 8, 11, 18, 19, 33, 44–46 og 48A. Eining skal beita þeim breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 10 og IFRS-staðli 11.

IAS-staðall 24 *Upplýsingar um tengda aðila*

D19 Ákvæðum 3. liðar er breytt sem hér segir:

- 3 Í þessum staðli er gerð krafa um upplýsingar um viðskipti tengdra aðila, viðskipti og útistandandi fjárhæðir, þ.m.t. skuldbindingar, hjá þeim í samstæðureikningsskilum og aðgreindum reikningsskilum móðurfélags, sameiginlegum yfirráðum eða verulegum áhrifum yfir félagi sem fjárfest er í, sem eru sett fram í samræmi við IFRS-staðal 10, *Samstæðureikningsskil* eða IAS-staðal 27, *aðgreind reikningsskil*. Þessi staðall gildir einnig um eigin reikningsskil.

Í 9. lið eru skilgreiningarnar á „yfirráð“, „sameiginleg yfirráð“ og „veruleg áhrif“ felldar á brott og málsliður bætist við, sem hér segir:

Hugtökin „yfirráð“, „sameiginleg yfirráð“ og „veruleg áhrif“ eru skilgreind í IFRS-staðli 10, IFRS-staðli 11, *sameiginlegt fyrirkomulag* og IAS-staðli 28, *fjárfestingar í hlutdeildarfélagum og samrekstri* og eru notuð í þessum staðli í þeim skilningi sem tilgreindur er í þessum alþjóðlegu reikningsskilastöðlum.

Lið 28A er bætt við sem hér segir:

28A IFRS-staðall 10, IFRS-staðall 11, *sameiginlegt fyrirkomulag* og IFRS-staðall 12 útgefnir í maí 2011 breyttu liðum 3, 9, 11 (b-lið), 15, 19 (b-lið og c-lið) og 25. Eining skal beita þeim breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 10, IFRS-staðli 11 og IFRS-staðli 12.

IAS-staðall 27 *Samstæðureikningsskil og aðgreind reikningsskil*

D20 Í IAS-staðli 27, *samstæðureikningsskil* og *aðgreind reikningsskil* eru kröfurnar varðandi samstæðureikningsskil felldar á brott og sluttar í IFRS-staðal 10, eftir því sem við á. Kröfurnar um reikningsskil og upplýsingagjöf, að því er varðar aðgreind reikningsskil, falla áfram undir IAS-staðal 27, titlinum er breytt í *aðgreind reikningsskil*, númerum efnistandandi liða er breytt eftir röð, gildissviðinu er breytt og aðrar ritstjórnarbreytingar gerðar. Kröfurnar um reikningsskil og upplýsingagjöf sem falla áfram undir IAS-staðal 27 (eins og honum var breytt 2011) eru einnig uppfærðar til að endurspegla leiðbeiningarnar í IFRS-staðli 10, IFRS-staðli 11, IFRS-staðli 12 og IAS-staðli 28 (eins og honum var breytt 2011). Frekari upplýsingar um staðsetningu liða í IAS-staðli 27 (eins og honum var breytt 2008) er að finna í samsvörunartöflu sem fylgir með IAS-staðli 27 (eins og honum var breytt 2011).

IAS-staðall 32 *Fjármálagerningar: framsetning*

D21 Ákvæðum a-liðar 4. liðar er breytt og lið 97I er bætt við sem hér segir:

4 Allar einingar skulu beita þessum staðli á allar gerðir fjármálagerninga nema um sé að ræða:

a) hlutdeildir í dótturfélögum, hlutdeildarfélagum eða samrekstri sem eru færðar í samræmi við IFRS-staðal 10, *samstæðureikningsskil*, IAS-staðal 27, *aðgreind reikningsskil* eða IAS-staðal 28, *fjárfestingar í hlutdeildarfélagum og samrekstri*. Í sumum tilvikum er einingum þó heimilt samkvæmt IAS-staðli 27 eða IAS-staðli 28 að færa hlutdeild í dótturfélagi, hlutdeildarfélagi eða samrekstri með því að nota IAS-staðal 39...

97I IFRS-staðall 10 og IFRS-staðall 11, sem gefnir voru út í maí 2011 breyttu a-lið 4. liðar og AG29. Eining skal beita þeim breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 10 og IFRS-staðli 11.

D22 Í viðbætinum er lið AG29 breytt sem hér segir:

AG29 Í samstæðureikningsskilum setur eining fram hlut sem ekki er ráðandi—þ.e. hlutdeild annarra aðila í eigin fé og tekjum dótturfélaga sinna—í samræmi við IAS-staðal 1 og IFRS-staðal 10. Þegar ...

IAS-staðall 33 *Hagnaður á hlut*

D23 Ákvæðum 4. liðar er breytt og lið 74B er bætt við sem hér segir:

4 Þegar eining setur fram bæði samstæðureikningsskil og aðgreind reikningsskil, sem eru tekin saman í samræmi við IFRS-staðal 10, *samstæðureikningsskil* og IAS-staðal 27, *aðgreind reikningsskil* þarf, eftir því sem við á, einungis að birta þær upplýsingar, sem gerð er krafa um samkvæmt þessum staðli, á samstæðungrundvelli. Eining ...

74B IFRS-staðall 10 og IFRS-staðall 11, *sameiginlegt fyrirkomulag*, útgefnir í maí 2011 breyttu liðum 4, 40 og A11. Eining skal beita þeim breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 10 og IFRS-staðli 11.

IAS-staðall 36 *Virðisrymmu eigna*

D24 Ákvæðum a-liðar 4. liðar er breytt og lið 140H er bætt við sem hér segir:

4 Þessi staðall gildir um fjáreignir flokkaðar sem:

a) dótturfélög, eins og þau eru skilgreind í IFRS-staðli 10, *samstæðureikningsskil*,

b) ...

140H IFRS-staðall 10 og IFRS-staðall 11 útgefnir í maí 2011, breyttu 4. lið, fyrirsögninni á undan b-lið 12. liðar og h-lið 12. liðar. Eining skal beita þeim breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 10 og IFRS-staðli 11.

D25 [Á ekki við kröfur]

IAS-staðall 38 *Óefnislegar eignir*

D26 Ákvæðum e-liðar 3. liðar er breytt og lið 130F er bætt við sem hér segir:

3 Ef annar staðall mælir fyrir um færslu tiltekinnar gerðar óefnislegrar eignar beitir eining þeim staðli í stað þessa staðals. Þessi staðall gildir t.d. ekki um:

a) ...

c) fjáreignir, eins og þær eru skilgreindar í IAS-staðli 32. Fjallad er um færslu og mat á nokkrum fjáreignum í IFRS-staðli 10, *samstæðureikningsskil*, IAS-staðli 27, *adgreind reikningsskil* og IAS-staðli 28, *fjárfestingar í hlutdeildarfélögum og samrekstri*.

f) ...

130F IFRS-staðall 10 og IFRS-staðall 11, *sameiginlegt fyrirkomulag*, sem gefnir voru út í maí 2011 breyttu e-lið 3. liðar. Eining skal beita þeim breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 10 og IFRS-staðli 11.

IAS-staðall 39 *Fjármálagerningar: færsla og mat* (með áorðnum breytingum í október 2009)

D27 Ákvæðum a-liðar 2. liðar og 15. lið er breytt og lið 103P er bætt við sem hér segir:

2 Allar einingar skulu beita þessum staðli á allar gerðir fjármálagerninga nema um sé að ræða:

a) hlutdeild í dótturfélögum, hlutdeildarfélögum og samrekstri sem er færð í samræmi við IFRS-staðal 10, *samstæðureikningsskil*, IAS-staðal 27, *adgreind reikningsskil* eða IAS-staðal 28, *fjárfestingar í hlutdeildarfélögum og samrekstri*. Einingar skulu þó beita þessum staðli á hlutdeild í dótturfélagi, hlutdeildarfélagi eða samrekstri sem, samkvæmt IAS-staðli 27, IAS-staðli 28 eða IAS-staðli 34, er færð samkvæmt þessum staðli. ...

15 Á samstæðureikningsskil er beitt 16.–23. lið og liðum AG34–AG52 í viðbæti A. Af þeim sökum tekur eining öll dótturfélög með í samstæðureikningsskilin í samræmi við IFRS-staðal 10 og beitir síðan 16.–23. lið og liðum AG34–AG52 í viðbæti A á hópinn sem verður til.

103P IFRS-staðall 10 og IFRS-staðall 11, *sameiginlegt fyrirkomulag*, útgefnir í maí 2011 breyttu liðum 2 (a-lið), 15, AG3, AG36–AG38 og AG41 (a-lið). Eining skal beita þeim breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 10 og IFRS-staðli 11.

D28 Í viðbæti A er liðum AG36–AG38 breytt sem hér segir:

Í lið AG36, er „(þ.m.t. allar einingar um sérverkefni)“ í fyrsta reit flæðirlitsins fellt á brott.

AG37 Sú staða, sem lýst er í b-lið 18. liðar (þegar eining heldur eftir samningsbundnum rétti til sjóðstreymis frá fjáreign en tekur á sig samningsbundna skyldu til að greiða sjóðstreymi til eins eða fleiri viðtakenda), kemur t.d. upp þegar einingin er sjóður og gefur út til fjárfesta hagstæða hlutdeild í þeirri fjáreignunni, sem og liggja til grundvallar og hún á, og veitir þjónustu við þessar fjáreignir. Í því tilviki uppfylla fjáreignirnar skilyrði fyrir afskráningu ef skilyrðunum í 19. og 20. lið er fullnægt.

AG38 Við beitingu 19. liðar gæti eining t.d. hafa átt frunkvæðið að fjáreigninni eða hún gæti verið samstæða, dótturfélag, sem hefur keypt fjáreignina og skilar sjóðstreymi áfram til ótengdra fjárfesta sem eru þriðju aðilar.

IFRIC-túlkun 5 Réttur til hlutdeildar í sjóðum sem bera kostnað af niðurlagningu starfsemi, endurbyggingu og endurbótum á umhverfinu

D29 Í „tilvísununum“ eru færslurnar fyrir IAS-staðal 27 og IAS-staðal 31 felldar á brott, færslunni fyrir IAS-staðal 28 er breytt í „IAS-staðal 28, fjárfestingar í hlutdeildarfélagum og samrekstri“ og færslum fyrir IFRS-staðal 10, samstaðureikningsskil og IFRS-staðal 11, sameiginlegt fyrirkomulag er bætt við.

Ákvæðum 8. liðar er breytt og lið 14B er bætt við sem hér segir:

8 Framlagsgreiðandinn skal ákvarða hvort hann hefur stjórn, sameiginlega stjórn eða veruleg áhrif á sjóðinn með hliðsjón af IFRS-staðli 10, IFRS-staðli 11 og IAS-staðli 28. Efsvo er skal framlagsgreiðandi fara hlutdeild sína í sjóðnum í samræmi við þessa staðla.

14B IFRS-staðal 10 og IFRS-staðal 11, útgefnir í maí 2011, breyta 8. og 9. lið. Eining skal beita þeim breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 10 og IFRS-staðli 11.

IFRIC-túlkun 17 Úthlutun eigna til eigenda, í döðru en handbærri fé

D30 Í „tilvísununum“, er einingunni „IFRS-staðal 10, samstaðureikningsskil“ bætt við.

Ákvæðum 7. liðar er breytt og 19. lið er bætt við eins og hér segir:

7 Í samræmi við 5. lið á þessi túlkun ekki við þegar eining úthlutar einhverju af eignarhaldi sínu í dótturfélag en heldur yfirráðum yfir því. Einingin sem framkvæmir úthlutunina sem leiðir til þess að einingin færi hlut sem ekki er ráðandi í eigin dótturfélagi, færir úthlutunina í samræmi við IFRS-staðal 10.

19 IFRS-staðal 10, útgefninn í maí 2011, breytir 7. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 10.